

Cumhur Boratav

- Şiirler -

Yayın Tarihi:

24.05.2020

Yayınlayan:

Antoloji.Com Kültür ve Sanat

Yayın Hakkı Notu: Bu e-kitapta yer alan Şiirlerin tüm yayın hakları Şairin kendisine ve / veya yasal temsilcilerine aittir. Şiirlerin kopyalanması gerçek veya elektronik ortamlarda yayınlanması, dağıtılması Türkiye Cumhuriyeti yasaları ve uluslararası yasalarla korunmaktadır ve telif hakları temsilcisinin önceden yazılı iznini gerektirir. Bu doküman, Şairin kendisi veya temsil hakkı verdiği kiŐinin isteği zerine Antoloji.Com tarafından, Şairin veya temsilcisinin beyanları doğrultusunda yayınlanmıŐtır. Bu dokümanın yayınlanması kullanılması dağıtılması kopyalanması ile ilgili husularda ve Şiir içerikleri ile ilgili anlaŐmazlıklarda Antoloji.Com hiç bir Őekilde sorumlu ve taraf değildir.

Cumhur Boratav

20'li yaşlarının başında şiir konusunda deneysel tasarımlara girdi: Aliterasyonun farklı ritmlerini bulma, aynı şiir içinde zaman değişimlerini kullanma, şiirin senfonik tarzda ele alınabilmesi, film sekansı biçiminde 'anlaşdırılması', sahneleştirilmesi.. Bu tasarımlarını ilk yazdığı kitabında fazlasıyla kullandı.

30'lu yaşlarında sadece yaşadı :)

40'lı yaşlarında 'Öteki' onu şiire geri döndürdü ve o 'öteki'yle beraber yaşamaya alıştı.

Burada sadece her gün olan Dianisos törenleri için bulunuyor.

(Fotoğraftaki küçük, sevimli kız Trabzon'un, kendisiyle konuşulmaya çalışıldığında yanakları pembeleşen kızı. 1998.)

Adını Bilebilseydin

koru salıyorum içine
bugünü soluyorum
yarına ilişkin her türlü belirsizliği

kendini
hissettiriyorum dokunuşlarımda

işte en sonunda birşeyleri yaşıyorum derken
çıkartıp kitabını unuttuğun yerden
tozunu üflüyorsun
ciğerlerine kaçıyor toz
öksürüyorsun
mideni bulandıran bir öfkeyle
boğulurcasına

kurtulmak için
kapılarımın her birini açtığında
yarattığın imgeler karşılıyor seni
yüzüne kendini inkar eden
bir gülümseme yayılıyor

keşke adını bilebilseydin

Cumhur Boratav

Ağlamak

nasıl izin verdim
ıslaklığının bulaşmasına
kendimi rahat hissetmeye
saçlarımı okşayan ellerinde
yorgun bir günün bitikliğine benzeyen sıcaklığında
kendimi kendime alıştırmaya

seni bulmak ağlamaktı

ağlamak bir şey kazandırmıyor bana
her akşam korkulu düşlerimle rüzgarlar oluşturmak
ya da acı verici sesini susturmak dünyaya bakışlarımın
artık ölümün benimle beraber yürüdüğünü
daha çok hissediyorum
içinde gevşek,
uzun,
tükenmiş zamanımın

beni yeni koltuğunda uyuklayan bir adam yapıyorsun
ayaklarım bu kentin sokaklarını sevmeye çalışıyor seninle
sevgi hiç büyümeyen, hiç solmayan bir ot gibi
hafifçe sallanıyor ellerimin arasındaki soluğunda
içimden onu kökünden koparıp
yosunların denizin içindeki dalgalanışlarına bırakmak geçiyor
tuzunu gövdemden silmek istiyorum
ve uzun adımlarla odandan çıkmak

dışardaki kavgama geri dönmek düşüncesi
gözlerimi dolduruyor
ah ağlıyorsun,
ama zaten hepsi sadece ağlamaktı

Cumhur Boratav

Akıp gidiyorsun

bir çiçek oluyorsun
ama seni koparmam için
su oluyorsun ama seni içmem için
gölgeniyorsun gülümsemele
sana güneşi vermem için
hep bunu yapıyorsun
ne benimle olabiliyorsun
ne kendinle
dudaklarının kenarından
akıp gidiyorsun

Cumhur Boratav

Anafor

1.
(aklından uçmadan çıkarıver o bir çok sesi)

dudağın dudaklara değmeden hissetsin, kokuları almadan
çocukluk zamanından geri gelen elinle bardağı şerefe kaldırmadan
saçların, üstünde durdukları kemiği öfkeyle duvara fırlatmadan
hisssetsin
toprak, çıplak ayaklarında hissettiğin
o zamanki ten değil

2.
(duvara karşı kendimi bağıırken buldum)

önce en arka duvar çöktü
arka duvardan bir öndeki önce
en önce daha öndeki önce

(sonrası olmayan bir çığlık ağızımı kapadı)

3.
sana böyle ol diyemem, belki de çaresizimdir ben öyle olduğum için...belki de
hissedilmek için senden bu isteğim, belki de olup biteni anladığım için...

sana anlamıyorsun da demeyeceğim huzursuzlanırsın sonra, kendimi tanıyorum
huzursuzluğunu daha da artırmayı denerim sonra...hayır bunu isterim...

(sadece uykunda yanına kıvrılabilmek
sadece bu,
senin üstüne yağan pus
kardeş yapacak bizi
belki de sevgili
terlemiş bir sevişme
dudağına gömdüğüm
pustan öğrendiğim bir gülümseme

oysa dokunamayacağım bile tenine)

4.
yine de sana böyle ol diyemem...belki sen uğuldayansın sadece, ağaçların yaprak
uçlarına
değmekten hoşlanansın, boşluğa açılan kayalıklardan karşılara seslenen, yüksekteki bir
kanat çırpışında aşağıya doğru hızla yükselmekten hazlanansın...

(işte elin, yarattığına değdi
gözleri heyecanla açılmış
bir çocuğun
bir serçe kuşuna koşarak uzanan
elini çizdi)

tavana baktın, beyazdı, çekti seni...gürültünün sesi beyazlaşarak sana kollarımdaki bu

et beyaz dedi -evet o beyazdı, puslu bir beyaz-ve anlaşılmayan imgelere boğdun kendini, ve gittin...

5.
oysa bilmiyorsun, ben de bilmiyorum...sadece bir hissedenim...sevdiğim gün ışığı bir anda kırmızılaşıyor yüzünde, artık senden sızan damlaları içemiyorum.. çeperlerinin içinde saklı olan beni sonsuza kadar değiştirecek bir gölge...

bilmiyorum, sadece hissedenim; sana yine de oysa bilmiyorsun diyeceğim...

(oysa bilmiyorsun
kırılgan olan gökyüzü
seninle beraber
döküldü parça parça
o sana gömülüyor,
ben mağaramdaki çiziklerime)

bilmiyorsun, tükenen insanların da farkına varamayacaksın öyleyse, cam kırıkları gibi yere saçılmış olanların...aslında kırık bile değiller, küçük cam parçaları sadece, bunu hissedemeyeceksin öyleyse...düğmeye bastığında ışık gözlerini yine iniltilyerek kamaştırarak, perdeler örtünecek seni saklamak için...dışardan yeni ismin seslendiğinde duyamayacaksın öyleyse...

6.
hissediyorum, bir yer bulabilmek için
kaçıyorsun, yüreğin çarpıntısının kendisi
her yer senin gölgen, karanlık,
karanlıksın
kendi içinde neye dönüştüysen
bir yapışkanlık

7.
(bu bir ağıttır sana kaybolduğun için, oysa sadece değişim içindeydi çizgilerin)

bir eski ya da bir yeni değilsin

Cumhur Boratav

Anlamı, yani birşeylerin

anlamını hissedebilmek
yani birşeylerin

benimle değil artık sevinçlerim
solgun bir kıpırtı
kuru bir yaprak kırıklığı
zamandan ödünç alınmış
parça parça insan yüzleri
bir imgelem değil
bir çaresizlik, bir korku
bir hiçbirşey
böyle başladı, böyle başlıyor
uzun bir yol gibi
ve bitmiyor

benimle değil artık sevinçlerim
gözlerim, gözlerim, gözlerim.....
siliniyor pırıltıları

derinleşiyorum
düşün ve hisset

erimek hiç bu kadar yumuşak olmamıştı
bir çığlık gibi akıyor ellerimden ellerim
ayak izlerimi içine alıyor
çatlayan toprak
kolay, çok kolay
hiç bu kadar kolay olmamıştı,
bu kadar acı
bir yalnızlık gibi
kırılıyor pencereler
keskin cam kırığı
yere hızla çarpan bir inilti gibi
acı çekiyor düşüncelerim

kalabalıklaşıyorum
bir göze gibi
kendini sonuna bölünerek
sıkıntıyla
uykum uzağıma düşen
düşler sunuyor bana
koyu bir koku
tuzunu kaybetmiş terim
ve büyük bir zavallılıkla
kalabalıklaşıyorum

elimi uzatıyorum
göğün sınırına
kırmızı bir leke gibi
bulaşiyor yatağıma
bir kan damlası
bir sesleniş

uçuruma fırlatılan
bir taşın gölgesi
elimi uzatıyorum
varıyorum, ufuk bitiyor

anlamını hissedebilmek birşeylerin
yine de korkuya
tepki veriyor gözbebeklerim
bu çaresizlik benim değildi
şimdi benim
bu yaşam benimdi, şimdi hiç kimsenin
benimle değil artık sevinçlerim
solgun bir kıpırtı
kuru bir yaprak kırıklığı
zamandan ödünç alınmış
parça parça insan yüzleri
bu bir imgelem değil
bir çaresizlik, bir korku
bu bir hiçbirşey

yani anlamı
yani birşeylerin

Cumhur Boratav

Anlatmıyorum

(ses, yeni uyanmış gibi; yatak, yatakta uzanmış bir vücut; ağız kımıldandığı belli olmadan kımıldanıyor, her şey durmuş)

(bir düşün gördüm,.en masum zamanım. kollarım beni sarmış, korumak için kucaklar gibi)

uyanmak
uyanmak karışıyor.

(fısıltıya dönüşen ses, sıcak bir çamurun içinde; hazza yakın, ses olmaya uzak, evet biraz gevşek)

karışıklık
sende bir yağmur, bende yatağımın altına saklanan bir çocuk
tütsü kokusu, duvarın plastiği erimiş
salıncakta bir oda, hem göğü hem yeri görüyor

(neden renkler kırık bir camdan geçiyormuş gibi)

ateşin tükenmediği yer
yüzünde yanık izleri

(bir bulmaca yazarı en zor kavşağını hazırlıyor, bu hazırlığı yapan sese benzer bir ses:
'hangi usta ateşine yakın durur?')

uyanmak
uyanmak karışıyor

(ses söner. yataktaki uykuya dalar yeniden. düşün görenin düşün sürer. bulmacayı yapan kendi sesindedir hala ve cama biçim vermeye devam eder)

ince mor bir alev yüzüne yansıyor
üfleyerek
ciğerlerinin sonuna kadar doldurduğun havayı
onu söndürmek
iyi olurdu değil mi şimdi

-sus. ciğerlerindeki havayı boşalt önce ve soluksuzluğunla üfle
uyanmaktasın ve uykuya dalıyorsun-

Cumhur Boratav

Aslında Yaşamak Senin İçin Önemsizdi

kendine
ne açıklayacaksın ki yazdığım şeylerde
bir büyü yapmamı mı istiyorsun
hani o keskin vurguları mı
gençliğimdeki
ya da bir büyü olmamı mı

haklısın
bir büyü olmayı çok istemiştim
hayal -adın hayaldi değil mi-
elimi değdirdiğimde yaşamına
o zamanlar, dönüşebilmeliydin

sana kırılğan bir öfke
bırakarak gittim
yaşamımda hep bunu yaptım sana
ve ilginç, sen hep bir alınan
öfkeyi sevdi

öfke güzeldir,
soğuk seni titretirken
soban varsa eğer
onu yakamadığın zaman
hissedersin ne kadar
güzel olduğunu
öfkenin
-anımsa, nasıl sarılmıştık birbirimize
ateşimizi yakamadığımızda
ve soğuk nasıl da girmişti aramıza
buna rağmen-

neydi ki yani yaşadığımız
belki bir hiç
ne sen farkındaydın
benim esir alındığımın
ne de ben
senin esirliğininin

belki de ben hep hissettiğim yerde oldum sadece
gelinciklerin açtığı yerde belki
sen, onların gölgesi olmaz diye görmüşsündür hep
belki onlar gölge vermiştir bana
belki de onların hemen yanında bulunan
bir kuyu serinletmiştir beni
hani senin derinliği insana yaramaz dediğin
onun sakin suyuna çekilmişimdir belki

yine de sana bir şey hissetmiyorsun diyemem
nereden bileceksin ki
senin masan, önceden kurulmuştu bile
senin her oturuşunda ettiğin dua benimkinden farklıydı
ben insanca, sen arapça okurdun,

sabah kalktığında perdemizden sızan ışık
sana bugün de yaşıyorum dedirtirdi
bana ise iyi ki doğdun ve iyi ki yanımdasın
ağzımızın konuşmayı becermesi senin için
olağan bir şeydi
ben ise hala şaşkındım konuşabildiğime
sen konuşmayı olağan bulduğun için
yeni sloganlar bulmaya çalışırdın,
bense seni hissetmeye.

beni anlamazdın
bir insanın insanı hissetmesini
anlamazdın,
sen öylesini öğrenmiştin

ben de öğrenmiştim,
sen öylesini öğrendiğin için,
senin bir karaltı olduğunu
sen olmadığını

nerden bileceksin ki
sen, elin bana değdiğinde
ne hissetmen gerekiyorsa
onu hissedendenlendin,
aklına bile getirmedi
başka birisini
yani beni
aslında yaşamak senin için
önemsizdi

ama ne farkeder ki

Cumhur Boratav

Aslında Yokum

sayıklarım
istediğin her anda
özgürsün sayıklamamı istemekte
ve sayıklamakta

-sana benziyorum
sen istediğinde
beni uçurumumla
başbaşa bıraktığında
ben gibiyim
bir sayıklama-

sevgi, aramızda
kar tanelerine dönüştürüp
üstümüze yağdırdığın

bir çığ düşüyor
uçurumun kenarından
havaya asılı kar tanelerin

aslında yokum

Cumhur Boratav

Ayak İzleri Üstünde

hissettiğim zaman
içindeki hissinin ne olduğunu
bahçen dikene dönüşüyor,
kardan arta kalan çamura

-oysa seni seviyorum
derken sevdiğin sadece sesin

aynanın karşısında
hiç kırılmıyormuş gibi ışığın-

farkında olmadığı renkleri veriyorsun
 çarpıp bölünerek
 kendi keskinliğinde kırıklığının

hissettiğimde renklerini
hissediyorum kırıklığını
kumsalına varıyorsun
camlaşamayan her kum taneciği gibi

her yerde
senin üstünde biçimlenmiş
ayak izleri

hissettiğim zaman
ne olduğunu
bahçen öfkeye dönüşüyor

üstünde ayak izleri

Cumhur Boratav

Ayakkabılarında taşıdıkları için

karanlıkta duvarlar gözükmez
ve duvar deliklerindeki küçük yaratıklar
sadece uzaktaki açıklıktan gelen
belirsiz bir ışık çalar gözümüzü bizden
onları zaman zaman hissederiz
girdikleri zaman ayakkabılarımızdan içeri
küçük kertenkeleleri, fareleri, böcekleri
duvarları sadece değdiğimizde hissederiz
yanımızda biri var
sadece kolumuza çarparsa anlarız
uzağımızda bir ışık çalar gözümüzü bizden
ve taşıyız farkında olmadan ayakkabılarımızda
küçük kertenkeleleri, fareleri, böcekleri

Cumhur Boratav

Batalığın İş Üstünde

senden ne kadar uzak değil mi
insanların sessizliği

batalığın iyi biliyor
işini

oysa sabah güzel
göğün yüzü de güzel
hem de hep böyle kalacakmış kadar
güzel
bir martının ete aç sesinin
kulaklarında
seni yatağında gülümsemeyle uyandıran
bir sese dönüşmesi kadar
güzel

ve kapıdan çıkarak
her sabah kışkırttığın ciğerlerinle
içine aldığı soluk
başlamadan önce işine,
daha yıkanmadan beyninde
evinin kirli boyası
daha dönüp bakmadan
kırık olduğunu hissetmeden
yabancı ve kopuk

iş üstünde batalığın

sesler alıştığın şeyler
anımsa ve rahatla
gazeteye gömülmüş yüzünde
karşındakine sunulan
aldatıcı
seni kapatan
renkli, ucu kıvrılarak düşmüş
buruşuk sayfa

-her sabah bir kuş sesi
dökülerek vücudundan
çarşafının gölge kıvrımlarında
katılıyor
tırnaklarına
yastığında tırnak izleri
her sabah bir kuş
sesi
uyandırıyor seni-

sesler alıştığın şeyler
ve selamlaştığın her insan
dinlediğin, yaşadığın
her insan
sabah kulaklarında hissettiğin

her kuş sesi
aldatıyor seni

bir camda kendini görmek
sürekli tozu alınmış
bir görüntü
hep pasparlak
soğutularak yaşatılan
derin dondurucudaki
bir anı
ölümsüzlüğe sunulan
donuk bir başkaldırı

tanrıya söyleyeceğim
seni uzak tutsun
camdaki görüntüden

ne kadar uzak
insanların sessizliği
ne kadar uzak
görüntündeki gülümseme
bir martının ete aç sesi

not: sevdiğin şiirler
belki de onlar
aslında senin yazdıkların
aldatıyor seni

Cumhur Boratav

Belki de bu

Belki de sadece bu
Yani istediğim
Hani gün batışını severim ya
Gördüğümde arabamı yana çekip
Seyrederim ya, belki de bu

Hani torunlarımın gözleri de dalmıştır ya
Hani öyle hissederim, yolun karşısından
Ağaçların onların tırmanacağı dallarına daldıkça
Öyle hissederim ya

Gözleri dalmıştır değil mi,
Dalmıştır kesin
Yani çimeni çıplak ayağымda hissetmeye
Onlar gibi ağaçların dallarına uzanmaya
Gitmişimdir o an,
Henüz tükenmemiş bir su kaynağının sesi
Duyuluyordur belki
Onlar, torunlarım, belki bu sesi göremeyecekler
Ama gözleri beni izlemeye dalmıştır değil mi
Bak uzandım artık
Benimlesin aslında, sadece bilmiyorsun
Ama söz sana kimseye söylemeyeceğim
Kendini sıcaktan koruyamayan bir çiçeğin
Altına yattık
O sararıyor, biz nefes almaya çalışıyoruz

Arabam yolun kenarında,
Her an binip gidebilirsin
Benim sahipliğim yok

Ya da yaşa benimle
Bizi gözlediği yerde
Geleceğin

Cumhur Boratav

Ben Aşkımı Hiç Anlatmadım

Sen dediğimde
Sanıyorsun ki o "sen" benim aşkım
Evimin kokusunu bana bulayan
Kırılmasına dayanamadığım.
Ve sanıyorsun ki
Yakamoz ışıltısına benzeyen
Satır aralarım,
Perdelerine sinmiş gölgeliğim,
kışkırtmalığım
Onun için,
Hayır onlar senin.

Senin onlar
Gökkuşağı çemberinde
Nem olarak kalamayıp
Aktığın için
Ve değdiğinde yer üstüne,
Toprağın hissetmediğin çiziklerinde birikip
Birikip kendine katılarak, yaktığını bilmeden,
Oysa her su yakar toprağı senin gibi aktığında
Bilmeden, yuvasını, her şeyin
Böceklerin bile, kaplayarak
Aktığın için
Onlar senin,
Oysa sen gökkuşağı çemberinde
Bir nemdin, bir gözyaşı.

Ve ben hiç anlatmadım
Sana aşkımı

Cumhur Boratav

Beni Sevdin Sadece

sevmedim hiç bir şeyi
bu kadar
yeni basılmış kitabın kokusunu severdim ben
bir de dizeleri beni anlatıyorsa
benim seninle
nevizade yokuşundaki adımlarımızı
hatırlatıyorsa

ne kadar kırılır yüreğim
asfalt nasıl da erir artık sen yürüdüğünde

ne var yani, ne yaptın ki
yeni yeşermiş çiçekleri döktün sadece
gece yarısı denizle ısladın
gün ışığına kadar ıslak

-sevmiyorum uykunu
benim yanımda
sen benim uykuma çok yakındın
gözlerinde gövdemin derin soluğu
benim gibi çırılçıplak-

ne var yani, ne yaptın ki
biraz çiçe bulanmış ben
tütsü kokan bir oda
anason sağan dudağım
elimi attığımda
yastığımın altına
sarkan bir tutam saçak
saçların

ne var yani, ne yaptın ki
beni sevdin sadece

Cumhur Boratav

Benim Hüznüm Hiç Mor Olmadı

yaşamımda hüznüm
hiç bir zaman mor olmadı
hüznüm hep hüzündü benim için
bulutlu günlerde gelirdi hep
bir de senin terkettiğin zamanlarda

mavi sevinçlerim de olmadı hiç, hissetmedim
hissetmediysem biliyorum benim kabahatim
sevinçlerimde sadece karşımdakine sarıldım
bir de sana, kendi içimde, sen gitmiş olsan da

yeşillerim, turuncularım, sarılarım,
erguvan rengim hiç olmadı duygularımda
ben bir tek gölge rengini severim
hani güneşe durduğunda
göremediğin senin kendi rengin

benim hiç renklerim olmadı
bir duygunun, bir dizenin,
bir insanın da rengi olmadı içimde
ne mor buhranlardı
benim buhranlarım
ne turuncu öfkelerdim
ne de kırmızı oldum yaşamımda

saklanmak için perdeleri kapatıp
havayı kararttığımda bile
aynı kaldı benim rengim
kitaplarım yakıldığında
hatta bana artık korku zamanı dendiğinde,
hatırla, keskin ışık altında
sorgulanırken bile
değişmemişti benim rengim
ve hatta yıllar sonra bana bunu yapanla
iki insan gibi karşılaştığımızda

hiç bir zaman hissetmedin,
biliyorum bana hep bildiğin
bir renkle sesleneceksin
oysa benim yaşamımda hiç bir zaman
mor hüznüm olmadı
hüznüm hep hüzündü benim için
bulutlu günlerde gelirdi hep
bir de senin terkettiğin zamanlarda

Cumhur Boratav

Bir Adam Rüzgarı Saçlarına Alıyor

(ben)

hissetmiyorsun,
oysa odada sesini duyduğumda
bu son nokta demişimdir,
kırık bir ses ekleyerek mektubuma
hissedip gelmeni istememişimdir
ve ayakkabılarımın arkasına basarak
ve hatta ıslık çalarak
hatta senin sevmediğin küfürleri
ağızımda ıslatarak
çekip gitmeyi bile istemişimdir

ve çekip gitmemişsem hissetmelisin

ve sen güzel adam, saçlarını
yaşamına bir leke gibi saçarak
başını rüzgarına değdirmelisin

(öteki)

-evet seninle buluşacağız
günün birinde
ama orada olmayabiliriz, ne ben
ne de sen
o an -

yanılmadım, kendine göre
hissettin buluşmayı

tamam
şimdi eline al saçlarını
parmaklarınla kısıvrak
yakalayılarak
-birden hatırladın değil mi
pencereyi açtığını? -
uzat ve dinle
dinle

dinle
bir adam
rüzgarı saçlarına alıyor

Cumhur Boratav

Bir çakıl taşı kadar

"çakıl taşı kadar özgür olmak isterdim" dedi
ayakları köpükler içindeydi,
adı denizdi ve kendisinin içinde duruyordu
sonra köpüklerini ayaklarının üstünde bırakarak
çekildi kendisinden, sürüklenen bir çakıltaşını
avuçları arasına aldı ve onu birşeylerden kurtarmış gibi bana baktı
"çakıl taşı kadar özgür olmak isterdim" dedi

"onun kadar özgürsün" dedim
sürükleniyorsun ve farkında değilsin sürüklendiğinin
sadece istemeden yuvarlanmanın belirsiz bir acısı
zaman zaman hızlandırıyor yüreğini
düşünmek istediklerini düşünüyorsun
ama bunlarla yetersiz hissediyorsun kendini
düşünemediklerin bir çakıl taşı kadar doğal ve çekici geliyor
sen de doğal ve çekicisin
ve onun kadar özgürsün,
ancak bir çakıl taşının olabileceği kadar

-ah, seni denizinde sürüklenmekten çekip aldıktan sonra
bir başkasının gözlerine seni kurtarmış gibi bakmak istemiyorum-

Cumhur Boratav

Bir Deli (Muammer Çelik için)

özlemek?
hayır bu özlemek değil
sabahın topraktaki izi
ter, güneşte pişmiş
bir surat, sert ve diri

anımsa, gece ısıltısı düşerken toprağa
nasıl da huzurluydu
üstünde karıncalar gezinen uykumuz

anımsa, birbirimize sinirlendiğimizde
toprağı avuç avuç avuçlayıp
nasıl da fırlatmıştık gövdelerimize

ama hiç dokunmadık şiirlerimize

soğuk meydanda -anımsa sessizdi
ve kendisinden başka her şey aşağılayıcı ve hareketli- herkes atılmamızı bekledi
ve uyandığımızda... uyanmamıştı hiç biri..
özlemek?
evet.. yalnızlık, senin gibi..

sonsuzluk kendini tanımayanlar için
ben bir sona davet ediyorum seni,
meydandaki bir törene
kendi üstüne akan suya

şimdiye dek seni anladılar diye hissettin
merhaba yanılısama
oysa şiirlerin...
şiirlerin..
evet sensin.

özlemek?
hayır bu özlemek değil
ve evet
evet evet evet..

Cumhur Boratav

Bir Elinde Üç Parmak Bir elinde Altı

kolaylıkla geldi aramıza
zorla ve zorlanmadan
bir elinde üç parmağı vardı
diğerinde altı
birini kurşun parçalamıştı
diğeri doğuştan
açtı ama
duvarlardan sızan sudan
başka bir şey sunamadım ona
acı kımıldanıyordu karnında
açlık değil, ve su yüreğine iyi geldi
ısındı ve gece
uykusunun sıcaklığını paylaştı benimle
gözlerinde haz değil acıydı parlayan
onun şiirini yazarken
parmaklarını tam çizmemi istedi
ben de onun şiirini şöyle bitirdim
bir elinde beş parmak vardı
diğerinde altı
ikisi de doğuştan
ama doğuştan değildi acısı

Cumhur Boratav

Bir Gün Yeniden Gelecek, Bir Gün Hiç Beklemeden

bir gün yeniden gelecek
bir gün, seni hiç beklemeden
senin için çok yeni bir duyguyla
hep yaşadığım benim
güneşle henüz
tanışmadığı zamanda
o zamandaki sabahının

sen korkunu bile hissedemeden
sevgilinin kollarından alındığın bir gün,
uyan kuşların keskin cıvıltısıyla
arka penceresinden
bindirildiğin arabanın
yüzünü dönerek bizi hatırla

üstündeki tozu üfle
seni anlatan şiirlerimizin
artık bizi
yaşamaya başlıyorsun

öyle gelir
bir gün, hiç beklemeden
bir gün,
yeniden

Cumhur Boratav

Bir Susuzluk, Bir Acı, Bir Yırtılma

bu karışıklığın bir çözümü olsa gerek
sayıklamalarım düşüncelerime karışıyor
cam gibi saydamlaşıyorum
insan gölgelerinin ardında
bir susuzluk
bir acı
bir yırtılma

bu karışıklığın bir çözümü olsa gerek
ışığı altında gölgesini getiren gözlerin
altında eziliyorum
ateş bir kedi gibi dolaşıyor
bacaklarımın arasında
bir susuzluk
bir acı
bir yırtılma

bu karışıklığın bir çözümü olsa gerek
sonsuzluk içimdeki sığınağa geliyor
derinleşiyor ve sınırlanıyorum
korku bir sinek gibi yapışıyor
tenimden fıskıran heyecanıma
bir susuzluk
bir acı
bir yırtılma

bu karışıklığın bir çözümü olsa gerek
çelişkilerim canlanıyor mağaramdaki çizili yerlerinden kurtulup
ışlanıyorum, akıyorum
anlarım bir düş gibi karışıyor
gerçekten kaçan suya
bir susuzluk
bir acı
bir yırtılma

bu karışıklığın bir çözümü olsa gerek
çatlaklardan güneş ışıkları giriyor
çözülüyorum, kırılıyorum
vücudum gölgemden kaçışan kertenkeleler gibi
koşuyor acıyla benden ayrılan karanlığa
bir susuzluk
bir acı
bir yırtılma

bu karışıklığın bir çözümü olsa gerek
susadığım, acıdığım. yırtıldığım yerimde
yarılıyorum
bu çözümün bir karışıklığı olsa gerek

Cumhur Boratav

Bir Şey Kokuyorum

sesin bir uçurum sesi, bir ęıęlık
her Şeyin en dibinde
yine de hoş kokuyorsun
ęürük elma kokusu gibi
ama ben et gibi ęürüyorum
elimle sana her değdiğimde
bir göz damlası kadar kırık kokuyorum
her Şeyin en dibinde
soğuk bir cama sıkıŐmıŐ kum tanesi
öyle kokuyorum
bir uçurum sesi, bir ęıęlık
öyle kokuyorum

Cumhur Boratav

Bir Şey Olacak

bir Şey olacak

haberci
mendilini sallayarak
yalpalanarak yorgun ayaklarının
üstünde getirecek
sıradan bir insaninkine benzeyen ğenesiyle
'bir Şey olacak' haberini

ısınıp kendi suyuna dönüşen
kar gibi
ıslak, yani yaramaz çocukların
bacaklarını bağladığı bir kuş gibi sarsak
yani o biçimiyle uçarak senin korkaklığında
ama hissederek insanın kokusunu
yani seni ürküterek

çıplak koluna dolanmış bir bez
-belli ki yarası var-
kolunun elinde bir mendil
-belli ki korkusuz-
kendi müziğine bile kulak tıkayarak
Şiire geri dönecek

bir Şey olacak

Cumhur Boratav

Bir şiir olamayacaksın -Sana yeni bir şiir yazacağım V-

'kendi mağaranda yaşama' dedim
fesefeye boş verdim böylece
duvar işçiliğine soyundu tenim
betonun suyuna saptım kendimi

senin için dörtlükler yarattım, bu şiirde
dörtlüklere sığamayacağını anlayasın diye
yamuklar ve silindirlerden
vazgeçtim

ve senin için şiir olmamayı seçtim
şiirin ne olduğunu hissettirmek
istememedim bu şiir olmayanda
yastığının altına girmedim,
kendini kandırmanın yaşamına

düşüncelerin içinde çağıldamaya boşverdim
bir bülbül oldum bu şiirde
kurumuş bir ağaç dalında
adımı kerem ve aslı yaptım
bak neler dedim daha:

'kaderim sendin
acım oldun
nerdesin,
sensiz bir hiç oldum'

'merdivenin altına yuvarlandığında
kara kedi buldu seni
ve merdiveni yuvarladın'
(hayır bu bana benzedi, bu değil)

'zul oldu hayatım, çöldeki bedevilere döndüm
lal ile zal içinde, bir çadır içinde öldüm
terk-i diyar hissindeyim, senin ile oldum
yaralı bir geyik misali, seni kanım gibi sevdim'

başkaldırmayı bilmiyorsun
başkaldırmayacaksın -bunu istiyorum-
büyü seni almasın
havaya asılı kurşun tanecikleri bunlar
bir şiir olamayacaksın

not:
'şiir nedir? ' diye sordu
yanıt verdi, 'o benim'
sordu: 'ne zaman? '
yanıtladı, 'her zaman'
sordu, 'her zaman nedir? '
kafasını kaşdı,' benim olduğum her yer'

ve sordu, 'sen kimsin, bir şiir misin! '

(sana başka bir şiir yazacağım)

Cumhur Boratav

Bir Tel Karanlık Ellerim

dalları girmiş pencereden
yüzüme dokunmuş sabah sabah
sabahta serinlik kokusu
sen, başın kollarında
gözlerin kabusa kapanmış
masum görünen
uykundasın
kısa gelmiş gecen
uyku girmiş pencereden
dalları girmiş

- serinlik onun nefesi gibiymiş
bir serçe çırpınışıymış boynunda
derin siyah bakışlı gözlermiş
yüzüne eğilen:
"şşt uyuyor musun? "-

-artık unutulmuş bir akşam
birkaç adım ötede
ayak seslerimize dolaşmış sesin
yarılıvermiş hava
dudağımdaki sıcaklığın çırpınışlarıyla

ellerim uzanmış tutmak için
saçlarından bir tel karanlık, ellerim

apartmanın ay gölgesi
kırık, acı bakan bir göz ışığı
duvarların içinden geçen
yalnızlığının sesi
uzaktaymışsın-

(o kadar derin bir esneme ki bu,
boğulmuşum)

Cumhur Boratav

Bir Virgöl Bile Koymadım Senin İçin

tamam anlaştık
çok yalın geleceğim sana
bir virgöl bile göremeyeceksin
bu duygumda
tamam
çelişkiyle inceltilmiş
bir cümle bulamayacaksın
satır aralarımda

kendi içimdeki tanrı ve şeytanı
saklayacağım senden tamam
yanılmanı sana saklayacağım
suçluluğunu öfkeni ve kırılmasını

tek bir şey
hisset

senin hep keşke dediğin şey
ayakların çorabın içinde olsa bile
toprağın neminde kendini
ellerini ensende birleştirip
arkana kaykılarak kahkahalarla gülmeyi

düşmüştün
ayağın kaymış ya da bayılmıştın
ayağa kalktığında
ilk şaşkınlığını
ve üstüne bulaşan tozu
sana acı veren vuruşlarla tokatladığını

o ben sensiz olmak istiyorum
dedi ve gitti
ardından bakarken
içindeki sızıyı

üstelik biliyorum
çoğu kez düşündün kendini atmayı
balkonun demirliklerine ayaklarını
koyduğunu düşündüğün zamanı
o zamandaki kendini
sadece hisset

tek bir şey

Cumhur Boratav

Birimiz Yanılıyor

satır aralarımı hiç gözden geçirmedin
aslında benim satır aralarım değildi onlar
belki de seninkilerdi
beni ilgilendirmiyordu hiç
ben topu atıp tutma oyunundaydım
kendi duvarıma
bir insanı anlıyordum yani o sıralar
sense okudun sadece, sesini yüreğin
gibi hissederek
vurguların da iyiydi yani
sesimdeki karmaşık imgeler senin gibiydi
senmişsin gibi algılandılar o zaman
ve yetmediği için satır araların
benim satırlarım gibi olmak istedin

ama hangimiz yanılıyorz
ben yazmasını
bilmem ki

Cumhur Boratav

Büyük Pusun Altında

damla şu büyük pusun üstüne

damla anlasınlar
onlardan daha büyük değil hiç kimse
damla anlasınlar
onlardan daha önemli değil hiç biri
ne gökdelenler, ne ışıklı vitrinler
ne arabaların fazla üretimi
ne evimizdeki duvarın yeni boyası
ne televizyonların renklenmesi..
ah evet, heyecanlanıyorlar, hazlanıyorlar
ama damla anlasınlar
ne pusu delen sis ışıkları
ne saatlerin yeniden ayarlanması
ne çorapların yeni baştan giyilmesi
onlardan daha önemli değil hiç biri

damla yüreklerinin tam ucuna
orada tanısınlar bir daha kendilerini
damla yürekleri sustu bu sessiz uykuda
gövdeleri akmaz oldu
uzakları görmez oldu gözleri
elleri göğüslerine kavuşmuyor artık
parmakları açılmış, ayakları bitişik
çeneleri bağlanmış kalın bir ipe kafalarına
ve bir ölününki gibi ilk yumuşaklığında kasları
damla, öksürük bundan iyiydi
yaşamak için uçan sinek olmak iyiydi bundan
küçüklük bile iyiydi, damla

damla, kuruyan göz pınarları dolsun artık
ağlasınlar, ağlayıp boşaltsınlar gövdelerini
gözleri yaşlarla buğulanıp neredeler baksınlar
nasıl alındı gerçek ellerinden
nasıl kırıldı kanatları büyük düşlerin
ve omuzları kasılırken titresin gövdeleri
kaybettikleri özgürlüğün anısı için

damla yatağında dinlenen gölgelere
uykularının en derin yerinde yeni düşler yarat
yeni düşler, yeni düşler
kollarını açarak ve gülümseyerek
yaşayarak uyansınlar sabaha

damla gözlerindeki cam kırığına
yeni anlamlar, o gözlerin beyinlerine
yeni gerçekler kat, yeni gerçekler
kendi zembereklerine eklemesinler hiçbir şeyi
görsünler nasıl başkaldırıyor yeni doğanlar

hiç izin almadan, tanısınlar
damla anlasınlar başkaldırmayı
öğret onlara düşlerine katılıp en derin uykularda.

bir cetvel olup ağı tüm gövdenle
bir ucun kırık ortan çatlak olmalı
bir ekmek olup sancılan küçük boş midelerde
çaresiz olsan bile öğren parçalarına ayrılıp akmayı
hep bir yerlere koyacaklar seni, her zaman
- hatta sen, kendin bile olabilirsin
bu küçük aklınla bunu yapan-
durma koydukları yerde
taş yüreğinden, taş yüreğinden

damla damla damla
bir ana yüreğiyle açtım işte kollarımı
damla damla

('Dün Odasında Sesler Duydu' kitabından -1991-)

Cumhur Boratav

Büyüyü Aldım Elinden

büyüyü aldım elinden,
artık yaşlanmıyorum
üstelik şarkılarını da hissetmiyorum
bak içde kokusunu kendisine verdi

oysa ben, ya da bana benzeyen bir şey
sırf içde kokusu için
belki dere yatağında akıyordur hala
akıyordur, sen eminsen ben de eminim
üstelik senin söylediklerin
çamurlaşıyordur,
çamurum kıvamlıdır
o yüzden

büyüyü alıp elinden
kaç kere seslendim sana
düz, uyaksız
hiç bir biçime bürünmeden
-hah yalan söyledim,
gülerim buna
uyaklı yürürken bile uyaksızdım-

geçen gün,
gün son ışığını gözlerime sunarak
batarken, şiirleştim
sana ne söylersem söyleyeyim
sen ne söylersen söyle
bu oluyor
gün ışığı değdiğinde oluyor, elimde değil
gözlerim yeşilleniyor

onun gibi bir şey
ve unutma, uyaksızım

Cumhur Boratav

Canım Hoşçakal

hoşçakal canım
küf kokusu kımıldanır
ellerimin dokunduğu yerde

canım hoşçakal
başa çıkamam ben
kırılmış buzlardan düşen
öfkeyle

bütün o çaba bittiğinde
kayalara rüzgarla vuran
kayığını kumsala çektiğinde
hırıldayarak dönen
pervane saplandığında
senin kum taneciklerine

-elin uzandı
oradaydı, dün akşam
yatağının yanındaki yatakta
çığlıklar atarak seni uyandıran-

alacakaranlığa biraz kala
bütün o çaba bittiğinde

sevgim kalmak değildir
seninle

Cumhur Boratav

Çayda Saat

aynı anda
hem geçmişindeki kendin olmak
hem burada..
sakalından bir kırçıl damladı,
sorular çenesinden, rahat durmazdı
yine saati sorardı burada olsaydı çizgileri,
bilirdi senin çayı sevdiğini
çenesinin altına bir silah dayalıydı
o zamanlar
sanki ağlıyordu.
gürültüyü duymadılar.

anımsıyorsun
senin ellerin de vardı
gövdesini taşıyanlar arasında

zaman çay içtiğin o zamandı
geçmişinde
çabuk unuttun
silahını da
onun yanına
bıraktın

Cumhur Boratav

Çıktın

ah, sana yazabilsem..

sabah saati, kapıdan çıkıyorsun
dudağından bana uzattığın bir gülümseme.
kapının aralığında eteğini dalgalandıran esinti

çıktın
sokak simitçi sesiyle dolu
bende yorgunluğum
sende bacaklarının hoş seğirtmeleri
geriye dönüp gülümseyen bakışın

gidebilen ben olsaydım

Cumhur Boratav

Çıldırılmış Bir Ressam Saçlarındaki Rengi İşliyor

çıldırılmış bir ressam
saçlarındaki rengi işliyor
ince ince
bir yağmur kokusu gibi
seni içmesi gibi ellerimin
yaşaması gibi
ressam çıldırılmış
seni çiziyor önündeki boşluğa
sanki gözlerim seni görüyormuş gibi
susadıkça, yanibaşımda duran rakıdan
seni içiyormuşum gibi
senmişim gibi
ince ince
saçlarının rengini işliyor
sanki seni seviyormuşum gibi

ve unutmuyor eklemeyi
bakışlarından
gözlerinin altına inen gölgeleri

Cumhur Boratav

Çocuksun bilmiyorsun...

kısa bir zaman sonra..
kanatlarımı isteyen aynı gözler..
çocuksun, bilmiyorsun.
uzak bir yerden hissetmiştim sesini..
gelmiş miydin? ..
o zaman da böyle miydi,
gözbebeklerin,
oradaki boşluğun
gırtlığımı tıkayan soğuğu
ve şaşılmalı bir 'artık direnme bırak kendini' diyen
sıcaklığı kokunun.
ya sen, istemiş miydin? ..
bir gün
kısa bir zaman sonra..
ah çocuksun. çocuk..bilmiyordun..
uyandım, yanındaki kırışmış çarşafıta,
senin yastığına yakın..
düşün..

ya kanatlarım? .. ya kanatlarım? ..

Cumhur Boratav

Çok Güzel Bir Söz Vardı Dilinde

çok güzel bir söz vardı dilinde
uzandı ağızıma bulaştırdı sonra
ağızımın kenarından sızan bir öpücük oldu
gövdeme yayıldı
amansız değiştirdi beni ve duygularımı
sonra bir kapının ardında gibi durdu
elini uzattı
yaşayalım dedi
kapı benim için bir korkuydu
ama yaşamak için yanına gittim
eli daha şimdiden elimdeydi
ve kendisi içimde
yeni gövdemin ve duygularımın yanında
yorulmayan bir ırmağa dönüştü
ve sabaha kadar dansetti benimle

Cumhur Boratav

Çok Hırçındın Çok Çıplak

ne yapacağım ben...

bir esinti gibi
vücudunu okşayarak uzaklaştı
gülümsemen
çok hırçındın, çok çıplak
hissediyordum, çok tedirgin
gözlerin, simsiyah yakınlığını
uzaklaştırmak için
aşağıda bir yere bakıyordu pencereden

ah küçük kız
sen köşedeki mumu yakmaya gittiğinde
farketmedin, ben yatağımda dönüp duruyordum
umutsuzluğum yaz akşamı gibi
nemli bir sıcaklık bırakarak
akıyordu avuçlarımın çizgilerinden

sen ağlıyordun
mum ışığı
parmakların söndürmeye hazır
ama sadece ağlıyordun

uyku iyi bir dost olurdu şimdi
belki sarhoş olmak
gücümü aldın
ne yapacağım ben

Cumhur Boratav

Daha Ayrık Otların Temizlenecek

ne yapayım
sen öyle söylemiştin
yani sevdiğini
kumulun bir çamur gibi
ayaklarını ellemesini
hem de göğüslerini okşar gibi
sen öyle söylemiştin
suya benziyor demiştin

suya benziyor
evet suya benziyorsun

tıp tıp tıp
kum taneciklerin damlıyor

daha ayrık otların temizlenecek

Cumhur Boratav

Dansetmelisin

gekmece çok ani açıldı
ve çarptı kendi gıcirtısıyla
acıyla doğruldun, dizindesin
dirseğin masada..

tortulu bir çay bardağı
çakmak turuncu renginin üstünde duruyor
güzel, bu rengi seversin
bir şey daha var
ışık ve perdelik.
uçuşan toz taneleri
parmağına konamayacak kadar narin
ve evet masanda yeni dağılmaya başlamış
gün ışığının rengi gibisin
evet tahtanın ince damarlarından fışkıran
su ışığı
ve evet evet
dansetmelisin

-danset cumhur-

Cumhur Boratav

Dianisos

(Bir Dianisos gecesi. Parantezlerde kalabalığı susturan duraklamalar yapıyorsun. Parantezi bitirdiğinde vücudun ve ses vurguların harekete geçiyor ve yine parantez. Duraklamayı hissetmek ustalık ister. Ustasın. Bu senin için yazıldı.)

'bunun böyle olması gerekmiyor mu! ..'

('bir şey', anlatan duraksar..) -bir içses- sordun..sırtın duvara dayanmış.. iskemlen yan duruyor, farkettilim.. kolun yanına yaslanmış.. arkanda, kopyalanmış dışavurumcu bir resim, hafif eğrilmiş üstünde yeni boyanmış duvarın..bir soru yok burada..

'evet ve hayır'

('bir şey', soran duraksar...) -bir içses- kararsızlığım... ve sen hissettin..yıpranmış, ipliklenmiş paçalarının altında titredi ayakların, farkettilim..kararsızlaştın.. önünde birkaç kübik surat, kendine güvenin arkandaki sessizliğe yaslanmış.. bir yanıt yok burada..

('birçok şey', duraksama duraksar) -hiçbirşeyin sesi- bir soru bir yanıt hiç olmadı burada..burası yaşanmadı..

(...birileri yüksek sesle kitaptaki satırları okuyor..duraksama yazarak izle onları..)

Cumhur Boratav

Dipnot

sayfanın altına bir dip not... sen yazmışsın, ben okuyorum..

yorgunum.. anılarım sırasını beklemiyor.. yataktayım, ateşli bir hastalık.. ateş her yerimde.. sen ağlıyorsun.. yanibaşımda..başın omuzuma düşmüş.. omuzum terlemiş.. hadi öp ve git.. uyku beni alsın.. öp ve git.. karların arasına sokulayım.. yumuşaklık çiğ olsun.. karanlığı sevsin gözbebeklerim.. kuytuya büzülmüş bir çocuk gibi ağlasın... sessiz.. hıçkırığının sesinden sakınıp.. öp ve git.. dudakların karanlık olsun..sayıklama bir çığlık.. gidişin bilinmesin..yorgunum...

sayfanın altında bir dip not..
ben yazmışım..

Cumhur Boratav

Dizelerimi hissetmiyorsun

kapat gözlerini
dizelerimi bir kere de öyle dinle
hiçbirşey beklemeden
sana ne anlatacağımı düşünmeden

kapat gözlerini
duymanı istiyorum bu müziği
aklımı başımdan aldı
aklını başından almasını istiyorum

kapat gözlerini
görüp kendi gerçeğinin dünyasına dalma
başka bir gerçeği yaşamayı istiyorum
orada benimle beraber huzursuzlanmanı istiyorum
kaçmanı istemiyorum bu sıkıntıdan
benimle beraber
yoldan geçen
sıradan insanın adımlarına karışmanı istiyorum
soluğundaki oksijenin tadına varmanı
parmaklarının başka
bir insana dokunuşundaki tılsımı farketmeni
ve susayışını hissetmek istiyorum
kendi kuracağın bir yaşamı

kapat gözlerini
açacağın zamanı senin söylemeni istiyorum

Cumhur Boratav

Dizelerimi hissetmiyorsun IV

çok yalın
oldukça yalın
sadece, seni seviyorum demek gibi
masada niye ekmek yok der gibi

kendini seyrederken
bir de ayağımı uzatacağım bir "şey"
yok der gibi

elindeki parmağın yeni boyandı
boyanmakla kalmadın
ben kazanacağım der gibi

kırıldın,
kırıldığında sayıkladın,
sayıkladığında güçlendiğin gibi

sana bir cümle sundum
yabancı bir dil gibi
ne satır araların var
ne satır aralarını anladın

hissetmiyorsun...

Cumhur Boratav

Dizelerimi Hissetmiyorsun V (Gece Öteki Yüzümü Söyledi)

gece öteki yüzümü söyledi.
kaldırıma düşmüş yüzüm aydınlandı
ayın ışığıyla
ve kanımın yere akmasıyla artan susuzluğum
yaşamı hissettirdi bana
uykum, sürekli beni çağıran uykum,
kaldırımlarımdan yatağıma taşıdı beni

-gecenin düşünde
bir şeyi iki kere yaşayamaz insan
bir şeyi iki kere göremezsin
kafanı döndürüp yeniden baktığında
biçim değiştirmiştir yaşayan-

düşüm gecenin düşüne karıştı
değişti gece boyunca
ve her şey değişti,
nasıl bir ışık gözlerime degecek
yarın nasıl bir bir şey kalkacak
esneyerek yanımdan,
kollarını açarak gerinen
gövdem, yeni bir uçurumdan bakarak
nasıl bir boşluğu yaratacak

her şey kaldırımın kenarında...

her şey alımdan, düşüncemden sızan
bir kaldırımın kenarı
zaman, beni yatağıma taşıdıkları zaman

düşümü görüyorum

not:
bu notu sana yazıyorum
ama bilmiyorsun
ışık ve gece değişiyor
aynı kalmak istiyorum
ama farkına varamadan
değiştim, değişiyorum

ellerim bile
bir ahtopot gibi
sekiz bacaklı oldu
ben tek bacaklı oldum
sen tek bacaklısın..

(hissetmiyorsun)

Cumhur Boratav

Dizelerimi Hissetmiyorsun VI (Gen Bencildir*) **

*Richard Dawkins'in Gen Bencildir (Selfish Gene) kitabını okudunuz mu?

**Dostum Haldun Hakman'a

Gün ışığının keskin kenarını
Bilediği günlerdi
Aslında zaman gün değildi
Boştu
O sıralar
Sen bir hiç bile değildin
Fazla sıcak
Ve fazla soğuktun
Buradan baktığımda karanlıktın
Benim noktacık gölgem

Su ve ışık, işte sen bundan doğdun
Kendine sarmalanmamıştın bile daha
Hapşirmek ya da burnunu silmek
Heyecanlanmak, sevişmek
Uzak biçimlerdi bunlar
Yapacak bir şeyin yoktu,
Amaç
Varmak istediğin yer
Hepsi hepsi bir rastlantının keskin kenarı
Belki de bir olasılık
Hani olabilme olasılığı

Yaşamda kalabilmek bir bencillikti
Çoğalmak bir yoketme
Bencil olmadan ben olamazdın
Sana bir sır
İnsan olacağını bilmiyordun aslında
Sen en bencil olasılıktın

Artık ne fazla sıcaksın
Ne de fazla soğuk, ama derini ve kaslarını
Kemiklerini
Üstünden sıyrarak bak
Noktacıklarındaki gün ışığı hala keskin
İçindeki küçük su hala dansediyor onunla
Hala kaynıyorsun

Ve sen
Hala daha bir rastlantısın

(Hissetmiyorsun)

Cumhur Boratav

Dizelerimi hissetmyorsun II

gözyaşlarım açıklayamaz seni;
benden anlamlı sözler bekliyorsun
onlar da açıklayamaz!
kaldırımın kenarında durup bir an
şu mazotla ısıtılanmış su birikintisine basmam
açıklayamaz seni.
otobüste sabah giderken
yanımdakinin yüzüne astığım aynam
ve indiğimde adımlarıma karışan
şu mini etekli kızın
yatağıma taşıdığım bacakları:
bugün sinemaya gittim,gördüğüm film
her akşam ev yolunda
karanlıkta önüme düşen
şu güleryüzlü adam
-biliyor musun oyumu ona vereceğim-
-ama- yine de açıklayamaz seni.
sen orada,ben burada
birbirine ulaşması olanaksız
iki hızdayız şimdi
hiç düşünme
açıklayamazsın ne yapsan beni.

Cumhur Boratav

Dokunamayacağım Bile Tenine

sana ille de böyle ol diyemem
belki de çaresizimdir
ben öyle olduğum için
belki de hissedilmek için
senden bu isteğim
belki de
olup biteni anladığım için

sana anlamıyorsun da demeyeceğim
huzursuzlanırsın sonra
kendimi tanıyorum
huzursuzluğunu daha da artırmayı
denerim sonra
hayır bunu isterim

sadece uykunda yanına kıvrılabilmek
sadece bu,
senin üstüne yağın pus
kardeş yapacak bizi
belki de sevgili
terlemiş bir sevişme
dudağına gömdüğüm
pustan öğrendiğim bir gülümseme

oysa dokunamayacağım bile tenine

Cumhur Boratav

Duvarların Hep Aynı Renkte Seslendi

kim tanıyabilir..
duvarların aynı renkteydi,
aynı renkte seslendi sana
kim tanıyabilir..
ayrıntılarında o kadar iyi biliyordun ki
saklanmayı..
bana sadece bir esinti,
cama seslendiğin bir kucaklama

(elim ustalığını niye anlatıyor ki
bugün günüşiği herzamanki gibi
ateşe yakınlığın ondan olmalı
aynı yerdesin,
zaman, kaybolduğun zaman)

(bulmacayı çözen yapanla aynı kavşakta..
kim tanıyabilir
bir cam sanatçısını kim hisseder? ..)

Cumhur Boratav

Düşten Kaçan Uzun Uykusu İçin

uykusunda soluğu sıklaşmıştı
duvar,yılansı bir görünümde
kivrılarak ona arkasını dönüverdi
ve sonra gece,
gündüzde başlayan uykusuna
hiç bir günü saymadan ansızın giriverdi
pencerenin baktığı meydan soğudu
kuşlar gürültüyle çatılara uçtular
hiç bir ayak sesi rahatsız etmedi
ve gözkapaklarında titreyen düşü
uyanmaya kaçana dek kovaladı onu

Cumhur Boratav

Ete Batan Tırnak

hiç de öyle bir dönemimde
değilim
yani biraz romantik
biraz hırçın ve haşın

su akıp gidiyor koltuğumdan
ayak bileklerim masanın altında
sıkıntılı, pişik yapmış bir dert gibi bakıyor
bir surata, yani biraz pişkin
çokça bıkmış gibi

mum ışığım, bir yağ gibi eritiyor
kendini, birkaç dizene
vurulmak, yağ gibi eritiyor
hareketlenemiyorum, beni
sen yapman gerekiyordu, yaptın
biraz kırılacak cam eşya
çokça dolaplara itilmiş bir kitap
biraz yarı erkek yarı kadın
ve sadece bir mum ışığı gücünde
yanımda yanan mum ışığım

saydamlaştım kırılırken
bir yabancı
ekmeği yazmıştı
sanki ekmekmiş gibi

-ve ne yaman bir yalancıydı
peteklerinin arasından
sıcak damlıyordu
yeni yıkanmış
elinde kahve ve konyağı-

tırnak ete geçtiğinde, tırnak makası

kırılğanlığında bir erkek
kırılğanlığında bir kadın
yeter ki
içine alıp içine girip onunla uyansın

gün ışığı kırılğanlığında
gece onunla uyusun

-gecenin sana sunduğu
düşünü uyardım-

Cumhur Boratav

Feridun Nevzat Unan için -Dizelerimi hissetmiyorsun III-

ışıklar kararmadan önceki son replik
dışardan ve üstünden kendine bakıyorsun,
burun deliklerin
gölgeliklerin arkasından
sahneye uzanıyor

sadece saçmalıyorsun, her şeyi unuttun

'Ooo, karanlığı görüyorum burada
ve o birazdan üstümden size ulaşacak
ne güzel sizin sayıklamalarınızdaydım
ve unuttum
kırılarak ayrılmalıyım sahneden
yarı güldürmeli, yarı anlamlandırmalı
çokca oynamalıyım
çünkü unuttum herşeyinizi, hem de çokca
hem de zevkle
hem de utanmadım'

'Ooo,
sahnenin çok uzağından girmiştin
son sözlerim unutturmuş size
kapılarak gelmişim, ışıklar çoktan
yanmıştı, duşa girer gibi
atılmışım oraya, bacaklarımın gerginliği
ağrıdan inildeyerek saklamıştı kendini
kuğu boynu görüntülerine'

evet böyle...
olmuştu,
oluyor..

anlamayacaklar
bir şairin
şiirinin
neden yasaklandığını...
umursamayacaklar...

hissetmiyorsun..

Cumhur Boratav

Geldiğini Yazamıyorum

geldiğini yazamıyorum bir türlü
uzanamıyorum ışığın altındaki
gölgene, dokunamıyorum
kelebek kanadı kırılmalığı
aynı hırçın sular

yazsam
insan dolardı kağıdım, hepsi sen
gülümsemeli, hepsi
birinden çıkmış gibi
her biri için bir kalem

geldiğini yazamıyorum bir türlü
daha hüzünlü oluyor
daha fazla hiç sevinemedim
daha fazla yumuşak, daha
beni sever gibi
her gidişin

aynı hırçın sular

Cumhur Boratav

Gülümse -paradoks şiirimsi-

içimde
bir yerimde benden
gizlenen kırılğanlığı
hissettiğinde
kışkıırıyor
içindeki o hep hissetmek
istediğın kendini büyükseme

beni incitmek
seni besliyor

kırılğanlığı hissetmen
senin kırılğanlığını saklıyor senden

ve ağzının iki yana çekilmesiyle görünen
dişlerinin anlamı: bir gülümseme

bende gördüğün kırılğan
sana ait
gülümse

Cumhur Boratav

Gülümsesin ve Kimseler Bilmesin

ne kadar uzak dinlenen masa
yanıbaşında
bir insan yüzü gibi duran
çatlak vazo
örtüsü sıyrılmış duvarlar
çıplak ve çırılçıplak
koltukların kenarını kavramış
senin ellerini andıran ellerin

odanda gözlerine giren
güneş sıcaklığı
dizlerine kadar uzanmış
yaslamış başını
derin saçlarını siyahlaştırıp
uzak dudaklarıyla seni kucaklayarak
ve ellerini alarak
arasına ellerinin

böyle bir şey yaşamadın sen
bulutun senin üstüne
yaslanması bu
kesilen ağacın
damarlarından akan su, keskin
yere inildeverek düşen ses
yana eğilen gökyüzü
senden koparılan nem
çatırdayarak
kırılarak kendi gövdende
sakin bir suya yüzmeye gider gibi
duran ayak izlerin

sigaran çoktan ıslanmış

- düş yatağından usulca
hissetmesin yastığın
gün ışığı her zamanki sen sandığı
yere gelsin
ve uzat elini karanlığa
yatağın altındaki
orada saklanan çocuğa-

gülümsesin
ve kimseler bilmesin

Cumhur Boratav

Güz Yaşamını Terkettin

güz yaşamını terketti bedenim
sen yaprakların sararması gibi
ağladın
ağladım

soğuk, keskin bir diken gibi
kesiyor anımsadıkça seni
o kadar alçak ki bulutlar
üstümde gezinen karanlık
bir kuyu kadar derin
senin kadar yapışkan
unutmamı engelleyen bir ses artık
içimde seslendiğim bir kış
hiç bir şeyi sevmeyen bir sevgin

yalnızsın
güz yaşamını terkettin
kış, seninle

Cumhur Boratav

Güzel Bir Kızın Göğüslerinde Kuruldu Zaman

duydum
güzel bir kızın göğüslerinde kuruldu zaman
tutkuların doruklaştığı anları yakaladım
bir kadınlığın sokaktaki yürüyüşünde
bir çocuk düşlerin yorulmadığı yeri sordu
bacaklarımın serseri seğirtmelerini düşündüm
sokak aralarında

duydum
bir silah patladı uzaktaki bir adamın kafasında
siyah, kanlı bir toprak bulaştı ellerime
bir geyik yavrusunu aslana sundu
korkulu bir insan girdi uykuma
acısı eti gibiydi,
kırmızı bir acı gibi parlıyordu
ayışığının atında

duydum
sigaram denizi yaktı
salyangozlar ağır adımlarla çıkardılar onu
kumsalda benim ayak izlerim
arkamdan umutsuzca bakıyordu
onları dalgalara sundum

duydum
hiç bir zaman olmamıştı
yatağa dökülmüştü dağınık saçlarım
dağınık düşüncelerim gibi uyuyakalmıştı
aydınlanır gibi ağarmıştı
gündüze yakın
hiç bir zaman olmamıştı

duydum
güzel bir kızın göğüslerinden aktı zaman
bacaklarıma bulaştı
tutkularım etine aktı sokaktaki kadının
ve hiç bir zaman yorulmadı düşlerim
bir çocuğun uykusunda kaldı
duydum

Cumhur Boratav

Hani Hoşuma Gitmiyor da Değil

çok öfkeliyim
öfkelenirim işte bazen
aslında sen
tanımak istemezdin hiç
beni bu zamanlarımda
sen kırlangıcı ve serçeyi severdin
hem de çok
kırlangıç ovalarına dönüşürdüm ben de
kızgınlığımda
ya da serçe ovalarına
ovaları da ben severdim

oysa sadece bir damla
nereden sızarsa sızsın
kendi kokumdan hoşlanmadığım anlarda
bu mevsimde tozu fazlasıyla yutmuş
bir damla,
evet öyleyim
hatta kanatarak kabuğundan
başını uzatan
toprakta kızgın buharıyla homurdanarak
yükselen bir öfke
ve kendime değdiğim anda
sertleşerek ve acı içinde sıçrayarak
üstelik beni parçaladığını bilmeden
yüreğime bir pıhtı gibi saplandığını
hissetmeden üstelik
üstelik saklandığın köşede
hiç beklemediğin anda
seni vuaracak kadar
sersem bir kurşun gibi
hatta sonra sana sarılıp ağlayacak kadar
sarsak bir darbe,
evet öyleyim
ama artık kimin umurunda
belki bir tek senin

aslında öfkemi yazmak istiyorum sadece
ve ne zaman öfkemi yazacağım
diye otursam
bir şey kırıyor ellerimi
tutuklanarak seni yazıyorum

hani hoşuma da gitmiyor değil

Cumhur Boratav

Hiç Olmadığın Birine Düşmekteisin

1.

-bir ses: saatin geldi!
benim sesim. evet sanırım sıra bana geldi -

hazırım vücuduma
yapışacak her şeye
bir duvar gibi hazırlandım buna

-bir korku hissetmiyorum,
hissettiğim
bir kuyuya atılır gibi bir koku,
küf sesi-

-bağırabilsem-

2.

(dur... neredesin?)

hiç bir kadının önünde
çıplak değildim bu kadar

bir yerde olduğuma inanmıyorum

3.

(dur... neredesin?)

(onların ününeyim, çırılçıplak... soğuk bir titremeye sallanıyor hayalarım. gözlerim öfkeyle kıpırdanıyor: ne yaparlarsa yapsınlar, gövdem benim değil. bir çöp torbasına koydum onu, tam boğazımdan ağzını ipe büzerek, içimde hayalarımı ısırarak gezen bir lağım faresi, içimde çırılçıplak)

bir kadının önünde bile
çıplak değildim bu kadar

(artık çok kırılğan olacaksın. keskin bir kenar bulup kanatacak seni kırılğanlığın. sivri uçlara dönüştürecek tahtalarını, bir masaya oturduğunda. kusmuğun üstüne dökülecek. içerdeki başka bir sesin derisinde bir çığlıkla degecek kulaklarına sönmekte olan bir izmaritin dumanı. burnunda farklı bir koku, burnun duymayacak. çırılçıplak)

4.

bir kadının önünde bile
bu kadar çıplak
olmadım şimdiye kadar

-yağmur bulutunun yere eğilmesi
gibi değiyorum nemimle sana
nasılsın der gibi
gülümseyerek başını
omzuma yatırır gibi
orada değilsin ne yapsam sana-

(dur... neredesin?)

bir kuyuya düşüyorsun
duvarlarına çarparak
duvarlarda çınıldayan bir ses
suya düşene kadar
damlatılıyorsun

5.
(bir sülük gibi yapıştı çınıldayan koku, yağmurun yere düşmeyen sesi.
kıımıldayamayan gölgen hücrenin tavanında.
korku... korkunun tuğlalara çarparak düşmesi.)

hiç bu kadar çıplak olmadın
önünde hiç bir insanın
hiç bu kadar çıplak

düşmekteisin
sonunu hissetmediğin bir kuyuya
duyguların kırılmakta
kendi çeperlerine çarptıkça

hiç olmadığın birine düşmekteisin

Cumhur Boratav

Islak

yağmur birden başladı, biliyorsun
kaçarken soluğumuz ıslandı
ve bakışların
yumuşak damlalarla
kirpiklerinin arasından gözlerime değdi,
neredesin?

çığlıklar atarak
düşüyoruz üstümüze
ıslak,..
ıslak..
tenlerimizden ayırtedemediğiz kadar ıslak
tanıdık bir kokuyu getirecek kadar ıslak

bakışların bir su gibi akıyor
bir yağmur damlası
bakışların..

ah biliyorsun..
biliyorsun işte...

iki gölge yağmurun altında
aldırmadan
ıslak, ıslak, ıslak...

Cumhur Boratav

İnce Bir izgi Kabuğunda

önce bıçak,
sonra ince bir çizgi kabuğunun aralarına..
soyulmaya hazırsın,
parmakların içine sokulmasına.
derin bir soluk aldın
hoşlanma ve tedirginlik..

(sıkılıyorsun, zaman geç,
bir ses, zaman dişlerinde ölüyor
biraz kırık)

zaman öldü, bir sessizlik..

Cumhur Boratav

İstemediğin Gibi

1.
yokuşun üstünde
bekler gibiyim
akması hemen boşalacak, heyelanımsı
toprak, akli karış karış havada
ağızda dağılmış bir ıslık
ve seni kucaklayan
kollarım gibi dağınık bir yatak
tam da orada uyanmış gibiyim

(uzun süren bir esneme süresi... o kadar uzun duruyor ki ağzında, sesi kollarından çıkıyor... saklıyor penceren kırık camının ardındakini, esnemen bitip gözlerini kırıştırdığında... ortasındasın bir öykünün... seni yazıyorum kendime...)

2.
gözlerim hırçın
bakmıyor bile sana, umursamıyor
dinlemiyorum bile söylediklerini
yakmıyorum hiçbir şeyini
yokmuşum gibi davranıyorum sana

-oysa uzun zaman olamadı daha
hepsi hepsi bir uyku süresi
gidemedin daha istediğim zamana
bitmedin-

3.
(hiç kalmadı ki onlardan, bir telefon kulübesinde elin almacı kavramış ortasından, gözlerin benimki kadar hırçın ve hırçınlık sese dönüşmüş, öfkeli bir heyecan. sende hiç kalmadı ki onlardan)

yağmur koruyor seni
küp kuru bir zamanın ortası
yaratılacak ne varsa tükenmişti oysa
kayalar tuz tuz olmuştu
yokuş olmuştu, yokuşun başında akli havalarda bir ıslık
oysa en aşağılara akmayı
yuvarlanmayı hissetmek
hiç kalmadı ki onlardan

4.
-uzun sürdü
o kadar uzun ki uyanmak
yatağın yatak olamadı
kollarında durdun
gidemedin-

Cumhur Boratav

İşte Bitirdim, Fısıldıyorum

Ne zaman dökülecek
Akşamları uykunu hapseden öfken

-işte başladım fısıldıyorum-

Gece bitmeden
Hisset
Kızıl rengi bir toprak olacak avuçlarında,
Erimiş, sıcak
Öfkelenir gibi sık
Ete susamış gibi seviş
Terinle, açılmış gözbebeklerinle
İçinden kopan sese karışarak
Biçimsiz bir düşün yarat

Zaman bitti artık
Artık nisan yağmurlarında
Yıkanamazsın

-işte bitirdim, fısıldıyorum-

Cumhur Boratav

Karanlığına İn

alt katında oturan
karanlığına in
seni kırdığımda,
ben oradayım

içindeyim,
kendine bile hissettirmedeğin
öfkenin

artık başkaldırma zamanın

Cumhur Boratav

Kasaysum Soeri (Edepli Şiir)

kasaysum soeri* (edepli şiir) **

*bu şiir 'cumhurca' yazılmıştır; cumhurca 1985 yılında nevşehir kazıları sırasında cumhur boratav tarafından bulunmuş ve deşifre edilmiştir. Sözlük altta yer almaktadır.

**bu şiire feridun nevzat unan'ın 'torun sözü' isimli şiiri ilham kaynağı olmuştur

sonradan eklenen önemli not: Yabancı dilde -yani cumhurca- yazılmış bu şiirdeki kimi sözcükler Türkçe'de argo sözcüklere karşılık gelmektedir; sitede Türkçe argo sözcüklerin şiir içinde yer alma özgürlüğü bulunmadığı için şiirin tam Türkçe çevirisi verilememektedir.

damsar so kasaysum soeri
so i so, naran kimsar
kir dar, kir sar sere osmanli,
nar badar nar fakar
nar seremeli

ir kasaysum soeri
dar i sar naran sem sokar
kimsar sokarin fakar naran osmanli

kic damsarin kasaysum soeri
ir soeri kic koyarsum cuk osmanli

kic kasaysum,
kasaysum ir soeri

sözlük:
kasay: edepli olmak kasaysum: edepli
soeri: şiir
damsar: yazacağım
so: sana
i: ve
Naran: içinde
Kimsar: yer almayacak
Kir: bir
Dar: küfür
Sar: argo
Sere: ile
Osmanli: osmanlı
Nar: ne
Badar: pezevenk
Fakar: göt
Seremeli: oğlancılık
ir: olmalı
sem: yoktur
sokar: hicvetmek
sokarin: hicivli
kic: sadece
damsarin: yazacaksın

koyar: methiye düzmek koyarsum: methiyeli
cuk: için

Cumhur Boratav

Kaynayan Su

gidiyorum kendime

ıslanmayı aldım bir elime
kaynayan bir su, sıcak
karnım açılmış ve elin değmiş içime

yüzüme yağan yağmur sığıdı diğerine
hazzın benim içimdeki titrek dili
ve izin verdi hep ona
turuncu yağmurluğum
gülümseyerek
oynaşan gökkuşağının
uyanacak öfkesine

aslında kusmalıyım herşeyden çok

yaşamsa bir duygudur
açılarak uzanan parmaklarının
arasından süzülen bir soluk
-senin soluğun-

kusmalıyım aslında
herşeyden çok

-esniyorsun yatağında
kalkıp perdeyi açıyorsun
gökkuşağı giriyor
seni yaşatırcasına
hepsi hepsi bir yağmur-

bir eline ıslaklığın değişiyor
ışıkta kırılmış senin halin
utangaçlığın, ayıplanmışlığın

diğerine
değdirip parmağını
kustuğun
boynundaki benim nefesim

gidiyorum kendime
her elimde
bir başka sen
diğerlerimde
senin kadar kırılma

kaynayan su

Cumhur Boratav

Kendi Bulutun Olacaksın

göğün kırılması uyanacak bir gün
kırılganlığına benzer bir kırılma
bir ağaç yaprağından düşen
umursanmayan bir toprak taneciği
karanlığına ölümün aydınlığını
saçarak
berrak bir su kadar masum
kırılacak bir gün
kendisi gibi bir kırılma

hiç girilmemiş bir mağaranın
duvarlarına değer gibi
hissedecek ellerin
seni açıklayacak bir anlam

o kadar keşfetmiş
o kadar hissetmiş
yeniden olmuş
ne olduğunu bilmemiş
kırılmış, o kadar

bacakların terleyerek akacak
anlamsız, senden kaybolan su
yerçekimi içecek seni
aldırmayarak korkuna
bir kitabın sayfasında
bir ayraç kıvrılması
bir çizgiyle alıkonulmuş
satır içi bir açıklama
kendin

-kendi ışığının altında
kavrulan bedenine
ne söyler yaratılışın-

sen uykuda kal
göğün kırılması
uyanacak bir gün

senin hiç sevmediğin
bulutun olacaksın

Cumhur Boratav

Kendinle dalga geçebilir misin?

hey cumhur hey benim deli tanrım,
yarım akılla yarım sapıttım
tam akıl verseydin ya şu bana
ne güzel tamlıkla sapıttırdım

Cumhur Boratav

Kırılarak Renklerine Ayrılan

bırak
koltuğunun altından
ayaklarına sürünerek geçen
her yaratık

bırak
kendi içinde çırpınan
her kırılğanlık
çıkarak kendi
merdiveninden

bırak
toz tutan her yaprak
kendi dalında
ıslanarak

bırak
yaşasın
bırak

-ne kadar güzel
kırılarak
renklerine ayrılan gökkuşağı
ne güzel
kabukların çatlaması-

Cumhur Boratav

Kırmızısın

-Gel ve gör*
Gözlerini algılayan yerinde-

Bir suyun altındasın.
bu yukardan dökülen güçlü bir "şey"
diye uyarıyor kafandan gelen kemik sesi
ama sen
durgun ve umursamazsın
durgun ve umursamaz

-şimdi algılayabileceğin yerdesin-
önce koku
tanımadığın bir koku
yani bilmediğin bir görüntüdesin

-göz kameran hızla yaklaşmalı.. önce kırmızı.. kırmızı açılıyor, kameran dışa
çekilirken.. sen koşturan görüntülerdesin.. oysa biri sana eğiliyor, başı yana yatarak
eğiliyor.. hayır başı zaten eğik.. hayır eğik olan sensin.. yanındaki bir çocuğun iniltisini
hissediyorsun.. ses yok artık sadece hissedebiliyorsun.. bir diğeri çocuğa yaklaşmakta..
hissediyorsun.. başka biri.. hayır aynı kişi.. başka biri.. karıştırdın.. artık
karıştırıyorsun.. çocuğu kucığına alıyor..hissediyorsun.. çocuğun başı arkaya inanılmaz
sarkıyor.. hissediyorsun.. çocuk kırmızı.. sen kırmızısın.. elin betondaki senden sızan
sıvıda.. hissediyorsun.. hissediyorsun.. -

derinliğe güven
derinliğe güven
kendi derinliğine

-psikolojik...o sensin...ve boynunda açılan çiziğin derinliğine.. güven...o da sensin..
yeterince kırmızısın.. -

uzaklaşsan da sende kalacak kadar derin üstelik
ve hala kesik
sallanıyorsun
ve hisset
-artık sadece bunu yapabilirsin-
sallanan sen değilsin
sen kesiksin
kırmızısın

durgun ve umursamazsın
durgun ve umursamaz
suyun altındasın

kırmızısın

*Gel ve Gör filmini bilir misiniz?

Cumhur Boratav

Merhabam, Canım

sarımsı,
sarı bile değil

ne bir renk ne de bir sen
ama benim de hakkım
bazen dalga geçmek

sokağın başındayım sadece
tükrüğümü yere boşaltarak
ve kıvırtarak kalçalarımı
kimseye görünmemenin
zevkini tadıyorum sadece

ve başımın üstünde mavi görünen şeye
değemeyecek kadar sokak
davranıyorum
yani sarı davranıyorum
yani sarımsı
yani renksiz

ve bir gem sıkıştırıyor
benim dudaklarımla
yerinden sıçrayan dişlerimi

merhabam,
pırıltıyı veren sensin
onlara
deniz köpüklerini

bir fahişe, bir kadın
benim bacaklarımı titreten
koku dolu şalını yüzüme sürten,
bir sürtük, bir kadın

-konuşurken bir mum yaktım
ve o şalını çıkardı
sonra ne varsa onu-

merhabam
bir tanem, fahişem

-koskocaman bir masanın başında
serseriliğim göğüslerinle kocaman
iki elini yaslayarak
kıvırtarak kalçalarını tam da istediğim gibi
dansetti
dansettin-

merhabam
etim benim

-elin yanağımda, kendinden

yükselen bir su gibi kırılarak
döküldün-

merhabam, ne yapsan, ben
iki büklüm uyarım sana, Fransız balkonumdan
memelerim uzar, erkek sütü salgılarım onlardan
yer beton, çatlamışımıdır
ayrık otları aralamıştır beni, aralayıp
itmiştir kendimi

oysa sırf sen istedin diye sönmeye yüz tuttu
derin soluğunla
ve artık sokakta ince bir ateş kokusu

sokakta
yerdeki tükrüğüme yapışan
lastiği düşmüş topuk sesi
tahtası inciniyor lastiksiz
ses, düşüyormuşum gibi
çınlıyor

-bir renge bürünüyorum
bir sarıyım belki
belki de sarımsı
oysa sokak başındayım sadece
ve başımın üstünde mavi görünen şeye
değemeyecek kadar sokak

ve bazen dalga geçmek benim hakkım
bir zevkteyim-

merhabam,
canım..

Cumhur Boratav

Ne Çok Benziyorum

kaçmıştım
kentin adını bilmiyorum
senin gülümsemeni duydum
elinde bir portakalla
kolunu sallıyordun bana uzaktan
-ne çok severdin portakalı-

konuştun
'yeni bir şey yapıyorum', diyordun
've ona ne çok benziyorsun'
ne çok benziyorum değil mi
ve ne kadar uzağım

sevinç gamze oldu yine ağzının kenarında
-evet dedim içimden ona ne çok benziyorsun-

gülümsedin
yeni olan ne diye sormadım
biri seslendi
ince bir dal gibi esnedin
gitmen gerkiyordu, gittin
gözlerinde bir şaşkınlık vardı yine de
'ona ne çok benziyorsun'

ne çok benziyorum değil mi
ve ne kadar uzağım

ne çok benziyorsun

Cumhur Boratav

Ne Çok Yaşamışsın

sevdiğin yerde olmanı isterim
salkım söğütün tohumlarını
üstüne saçtığı gölgede;
çay saatidir, masa kurulmuş,
peynir ve zeytin de vardır üstelik
insanlar uzanmıştır elleriyle
masa bir insandır

ılık bir yayla kokusu
seninle beraberdir,
dirseklerini dayarsın
firezlerden yükselen
yanık rengine
batmakta olan güneş çok yakındır
ve tırmanmaktan hoşladığın
patikalara bakıp hissedersin,
orada değilsin

artık uzağa gittiğin yerdesin
yaşadıkların arkandaki bir gökkuşağı,
kafanı geriye her döndürüşünde
görürsün, bulut aşağılara uzanan bir nemle
yaşadığın yere sarkmış
yüzün sırılsıklam

ne çok yaşamışsın
hala daha
tohumlar yapıyor geçmişine

Cumhur Boratav

Ne Güzel Yaşadın

ne kadar güzel yaşadın
göğsünde çuval ipliğinin izi
ne güzel yaşadın
ayaklarının altında
yerin sertliğine benzeyen
çuval
ne güzel yaşadın
göğsüne hapsedilmiş çuvalda
gezinen lağım faresi
ayaklarının altında, biraz daha yukarda
daha yukarda
ne güzel yaşadın
ısırtığı hayalarındaki
belinde
senden izinsiz açılan deliği

sen artık insan değilsin
hiç bir şey insan olduğunu söyleyemez

karnında değil
belindeki bir göbek deliği
bir fare ısırtığı
acının ruhuna sorduğu yer
bunu hiç bir şey anlatamaz
bir insan değilsin artık

ne güzel yaşadın
içinde gezinen bir lağım faresi
gezinen içindeki

ne güzel yaşadın

-haksızlık-

Cumhur Boratav

Ne Zor Soruların Var Senin

hiç böyle olmasını istememiştim
ama hep böyleydim, hırçındım,
böyle olduğum için damlıyordu
terim
burnumun ucundan
dilimde tuz ve ateş
evet hoyrattım, ateşliydim
kasıklarımnda pişen kokum
dudaklarıma kadar yayılıyordu
seni yaslayıp karanlığına, dilimde
ne varsa bulaştırıyordum
ve göğüs uçları dikleşiyordu hırçınlıktan
sanki seni arzular gibi

orada bile değildim oysa
bir damla
düşüyordum yaprağının ucundan
kendi sesime bile benzeyemedim
bir karaltı gibi
damlıyordum,
damlayıp parçalanıyordum
boşluk gibi bir açıklık
giderek ben olan
boşluk gibi bir açıklık.
kokum..
ateşe benzeyen hıçınlığım
kimindi onlar
ne zaman kayboldum

peki ne olacak şimdi
ne olmalıyım
belki gecenin nemiyle kızışan
bacakların olmalıyım
dudakların gittikçe kırmızılaşıyor
tenin tatlı bir esinti gibi durulaştı
belki artık
sokulduğunda beni okşayan
uzun ve siyah kirpiklerin
olmalıyım

belki

-senin
ne zor soruların
var-

Cumhur Boratav

Neden Hissetmediğim Yerde Oldun

neden hissetmediğim yerde oldun

şair hüznü sever değil mi,
tek bu yüzden

ama sen
şair olduğumu bilmiyordun ki

Cumhur Boratav

Nereye arparsam oraya

bırakıyorum
sıçrayan mürekkep lekeleri gibi,
nereye çarparsa oraya, bırakıyorum..
birden, orada, girişinde-ya da çıkışında-
bulduğumuz dar sokaktan
bize çarparak koşan
korku dolu bir heyecan..
neden oradaydık? ..

Çatılarda sarkan buz
kar ıslaklığı eldivenlerinde
ağzında soğuk dinleniyor,
fısıltıya benzeyen bir şey gibi;
kulak memelerinin üstünde dolaşan haz
soğuk bir haz
yaşamak gibi değil, orada olmak gibi..

gözlerini kapat
gidebilirsin
oradaydık ve oradayız.
ben durmak istiyorum,
bırakmayana kadar...
lekelerim..mürekkep..
nereye arparsam oraya...
bırakıyorum, bırakmayana kadar..

ama neden,
neden oradaydık? ..

Cumhur Boratav

O Zamanki Teninde Değilsin

dudağın dudaklara değmeden hissetsin
kokuları almadan
çocukluk zamanından
geri gelen elinle bardağı
şerefe kaldırmadan
saçların, üstünde durdukları kemiği
öfkeyle duvara fırlatmadan
hisssetsin

toprak, çıplak ayaklarında hissettiğin
o zamanki ten değil

Cumhur Boratav

Oraya Kadar Gittin

oraya kadar gittik

uykun garip düşler
serdi yastığının altına
yağmurun pencereme değmesi gibi
islandı, aktı
suya dönüşüp vücudun

masada, halının üstünde
garip biçimler
bedenin yorganın altına gömülü
kapının sürekli çalan zili
ben çalışıyorum
öfken sıkıntıya dönüşmüş
dağıtmış evini
izin yok perdelerden
kırılarak odana girecek ışığa

geceğinde yorgun bir ses sızlanır sürekli
açık bir televizyon
insan seslerini
duymadığını bilirsin
beni bile

kendinde değilsin

ve sana dokunmadan
gizlice gözyaşlarında dolaşan
bir el
fısıldar:

'bir terdin benim için
ve ben senin terinden daha başkasını
sevmedim'

oraya kadar
gittin

Cumhur Boratav

Ölmeye Yeşermek Gerek Biraz

tutku gerek biraz
biraz zehirli yemiş dalı
bolca roka yaprağı
yaprağa meze balık
bir de buzdan sağılmış rakı

bir de sidiğe bulanmamış
çaresizlik
bir de işsizim
ve gömleğimi çıkardım rüzgar okşuyor
yani o çaresizlikte kendini okşatmak
yani ölüyorsam ölen biraz da sensin kardeşim
diyebilmek
yani kendi ışığının kırılmasını izleyebilmek
insanların kırılmasını izleyebilmek
yani o kadar cesur olmak
yani kendi gövdeni unutacak kadar
gideceğimiz yere gitmiyor be
diyerek yoluna küfredecek kadar

ama bir de tutku gerek biraz
yani incir ağacının altında
yeşermek
yani ölmeye yeşermek

yani yaşamak için

Cumhur Boratav

Öyle Bir Yaşam Avucunda Tutuyor ki Seni

boşa çabalıyorum ben
çabam boş
yaşamıyorsun

sabah kalktığın yerdesin
hep oradasın, küçük bir esneme
ağzında, tereyağlı bir dilim ekmek
ve peynir, telaşla giyinmektesin

oysa ne güzel soymuştum seni
ne güzel çıplak bırakmıştım

siyah saçlarınla kendi
siyahını giyinmektesin
ben gençliğimde
kafama dayanan
bir namlu ucundayım
soruların onun gibi olsun

sigaranın son dumanı bitecek
ölmekte olan ateş
konuklanacak tükenmekte olan derime

sonra
yani biraz sonra kapı kapanacak
öyle ağırca ve kendi
içinde soluklanarak değil
senin vücudunun öfkiyle
bilerek, hızla, gürültüyle

bırakıldığım karanlıkta
neme doymuş duvardan
damlayan bir su gibi
keskin, betonda dağılarak
bilerek, hızla, gürültüyle

sen acıyı bilmezsin
sırf o yüzden ben de
senin gibi yaşamayı

oysa ne güzel soymuştum seni
ne güzel çıplak bırakmıştım

öyle bir yaşam
avucunda tutuyor ki seni
şiir artık anlatmıyor

çabam boş
yaşamıyorsun

Cumhur Boratav

Paltomun Altında

küçüğüm
biliyorum hala aynı köşedesin
üstüne örttüğüm paltomun altında

yakışıyor uyumak sana
yorgun, ağır bir bulutun
sise dönüşmesi gibi ve masum

küçük, renkli bir düşle
kıpırdanıyor kirpiklerin

üstüne eğilmiş kaygılı bakışımı
içen derin ve düzenli soluğun
ve seni uyandırdığımda
uyanacağını bildiğim hırçınlığın
ellerinle sereserpe
çarşafın kokusunda

dayanamıyorum buna

Cumhur Boratav

Paradoks

I-Paradoks

uzağa değdiğimde
elim boşluğu hissetti
ürktüm
yerimde kalabilirdim
kaldım
elimi gönderdim

II-Karşıt Paradoks

1. geçmişimde yaşayan –yani bugünüm-

(eskiden
bir söğüt ağacında o en zoru başarıp
o en zor bulunan kırılğan olmayan dalına
ulaştığında bile dinmeyen hareketliliği
sormuştu bana)

2. bugünde yaşayan –yarınım olmanı isterim ama
dağa emin olmalıyım: “geçmişim olacak mısın?”-

o kadar çok istedim ki yakınlaşmanı
ve sen geldiğinde, anladım
kendim olabilmem mümkün değildi
kimsenin yakınlığında yoktum ben,
bir boşluk,
uzağa gönderdim onu

uzak
hem geçmişim, bugünüm
hem de geleceğimde
her fırsatta uzandım ona
severdim keşfetmeyi, severim

ve her seferinde boşluğa değdi elim
ürktüm
elimi gönderdim

oysa sen yanımda
elimi bekliyordun

şansın yoktu
yakındın

Cumhur Boratav

Ressamın Kibri

demek baş edebileceğini düşünmüştün
sen elledikçe perdelerinden
burnuna sokulan tozlar gibi
havada çağrışan sözcüklerimle

sen, başını kendi kralının ayakları altında
hissedersin hep, kılıç
yere sarkmış gerdanının ensesindeyken
sen, baş edebileceğini düşünmüştün demek

hakkını vereceğim ama senin
oyununu sevdim,
tamam renklerini sereceğim
bir kuşak gibi belimden
ellerin yanaklarımda kendi ellerini
okşarken
vereceğim hissetmek istediğini

girerek ansızın o kapıdan yine
şaşırtarak, "ooo sayın zemberek
bozuldu saatim size değince"
tekerlemesiyle taklit edeceğim
özleyen zihnine ölmüş soytarını

kraliçem
oyun perdemin saçakları
savrulacaktır oyunun bitimindeki
selamınla
alkışlarım sahne gülümsemene
ilişen bir acıma

-bir kral olmamak
hissetmektir esen rüzgarı
yanağına konan sade bir öpücük
ayak sesinin yansıması
dar sokakların uzun koridorlarında
sonrasında yastığındaki başın
gürültüsüz bir
gülümseme-

tozlarla çırpışan
kirpiklerimdeki düşlerim

Cumhur Boratav

Sahildeki Küçük Ev

küçük koya dalgalar vuruyor
ürkütmesin seni
rüzgarın sudaki bu hırçın sesi
ama tehlikeli şimdi açılmak
uzun sürer demir almak.
kıyıdaki küçük evde
başını sert yatağına koy
düşünme herşey iyi, herşey yolunda
ben olacağım yanında
süt dolu göğüslerimi vereceğim sana
dudaklarımın ateşini
yoracağım,dinlendireceğim seni

küçük evde her şey daha güvenli şimdi
denizse dalgalı
ve sert yatak su gibi
iz bırakmayacak kalktığında

küçük koya dalgalar vuruyor
uzun sürer demir almak
tehlikeli şimdi açılmak

Cumhur Boratav

Sana Mecbur Değilim -Attila'ya-

sana mecbur değilim

penceren açıldığında
ne söyledin sen dışarıya sarkıp
kollarından biri bana el sallıyor
diğeri yuvarlanmış
kenarimdan, ne söyledin

kapında az beklemedim
yorulmadım az soğukta
araba beklerdi biraz uzağımda
soğuktu yıllarımız
araba, sileceklerini sallardı
bir sola bir sağa, sen ne söyledin

sana mecbur değilim

eteklerinin altına girmeyi ne istedim
bir ısırgan otu gibi
orandı dalayıp kaşındırmayı
en sondan başlardım izin verseydin
en sondan,
en sonunda
önünde sonunda dudakların

benim yıllarım soğuktu ama
sonunu tutturamazdım hiç
yine de az yorulmadım kapında
az açmadın eteklerini
pencereden bana

sen,
sen ne söyledin aşağıdaki
tutuşmuş dünyaya

mecbur değilim sana

Cumhur Boratav

Sana yeni bir şiir yazacağım II

ne zaman öğrendim adını

bulutları yere yaklaştırmıştı
rüzgar, yağmur öncesi kokuyordu
kaldırım kenarları iyice gölgelenmişti
üstündeki gülümseme
adımını atarken şaşırtıyordu seni

peki
ben ne zaman öğrendim adını?

(şimdi yağmur saçaklarının altında dinlen... uzaktan seni çeken şarkılar yayılsın..
perdelerin kapalı.. yoğun bir sağnak altındasın.. ve gözlerinden süzülen o güzel nem! ..

sana başka bir şiir yazacağım)

Cumhur Boratav

Sana yeni bir şiir yazacağım III

karnaval camın içinde kuruldu
yelpaze kuyruklu kuş son kez çırpı kanadını
kalabalık
sen üfledikçe uğultulara büründü..
uyku zamanı
bir peri çocuklarının gözlerine kum serpiyor
cam..gözleri cam..
cam incelip büyüyor
yüzün ateşe ne kadar da yakın
karnaval bitti
ateşi söndürme ve
değdirme zamanı ellerini
sıcak yumuşaklığına camın

(biliyorum, sıcaklığın
cama değdiğinde sana benzeyecek
diye hissediyorsun..

sana başka bir şiir yazacağım)

Cumhur Boratav

Sana Yeni Bir Őir Yazacağım IV

kalem çizen elleri aynada parladı
elleri sağlarımdaydı
elleri sandığın kapağını kavradı
sesi 'sevgili pandoram' derken
elleri dudaklarımı sese yasakladı

ve ellerin,
ellerin...

(sana başka bir Şiir yazacağım)

Cumhur Boratav

Sana yeni bir şiir yazacağım VI

beni buldu...
asfalt sıcaklığı gibi yükselip alnımdaki teri kışkırtan.. anı olmayan..kafasını alaycı
gözlerle eğmiş..o ağaç yok ama o ağacın kenarından...

('o' dedi ki..bu sakın denizde nasıl yüzüyorsun, sana biraz fırtına gerek) ..ve ağacın
kenarından..

('o' dedi ki..onların yüksek sesle kitap okuduğunu söyledim, sen ise yazarak izle dedin)
...ve bir ağzın -hangimizin ağzı belli değil- kenarından...

('o' dedi ki.. beni bulman bir 'şey'di..ve sen o şeysin) ...sahnedeymiş, gülümseyerek öndeki
kendisinin hemen arkasından..

siş karaltısı gibi bulanıklığıma şaşırtan.. konumu olmayan.. gözlerini alaycı bir kafayla
eğmiş... o ağaç yok ama o ağacın kenarından...
beni buldu...

beni buldun.. sana başka bir şiir yazacağım

Cumhur Boratav

Sancın

açlıkla danseden etekleri
bir hayal gibi girdiler yaşamına
kutsadin onları,
küçük makina parçacıkları

küçük topun kendi duvarında
yansıma,
geri dönen sensin
ağlamıyorsun bile

sonrasında
topraktan kopan bu kadar çok ekin

sancıları iyileştirebilsem

oysa bir gün önce aynı yerde yatmıştı
bir gün diyerek yani,
yani yaşayacağım diyerek bir gün
ayağında çıplaklığı,
derisinden içeri giren bir taş
elini uzatıp
ne kadar çıkartmaya kalksa
bir çaresizlik,
yani çaresizlik kadar bir çıplaklık
bir o kadar toprak

-her şeyi koparak
toza sarındı
kendi bildiği yerde -

sen yine topunu duvara at
geriye dönen sensin
umurunda değil ağlamıyorsun bile
senin sonrada
topraktan kopan bu kadar çok ekin

sancıları iyileştirebilsem

Cumhur Boratav

Seninle Yaşadığım Şiir Kendim İçin

aslında kendininkini değil,
benim zamanımı
boynuna astığımı görmedin
ben hep orada
okşuyordum seni,
benim hoşuma giden
tam göğüslerinin pıtırıcıklanan uçlarında

seni bana taşıyan benim zamanım
oysa beni bilmeni istemiyorum
bir kadın gibi kal,
herhangi bir kadın

seninle yaşadığım şiir
kendim için

Cumhur Boratav

Sessizlik için

ona sessizliği sordum
bir heykelin gölgesindeydik
ve gölge, gölge gibiydi
yine de sıcak yaklaştırmıyordu
birbirimize ikimizi
heykel gülümsüyordu
üstümüze uzanmış kolunda bir kuş vardı
karıncalar tırmanıyordu bacağından yukarı
meydan boştu
ama kalabalığın sesini duyabiliyordum
pankartlar yeni indirilmişti
yerlerde parçalanmış ayakkabılar vardı
akrebi yelkovanı kırık saatler
cesetler çoktan götürülmüştü
birden hiç yoktan yağmur başladı
heykelin gölgesi iyi gölgeydi
yine de yağmur ter gibi
damlıyordu saçlarımızdan
ben ağlıyordum
o sevişmek istiyordu
gözleri ilerdeki bir ağacın altında sevişenlerdeydi
yağmur kesilmeden kalktık
heykel ve gölgesi orada kaldı
meydandan çıkmadan son bir kez
dönüp bana baktık
ben ıslanıyordum ve ağlıyordum
bir kolum havadaydı
ve yumruğum sıkılı
sonra öteki kolum da kalktı
havada asılı kaldım bir süre
ve dönüp sarıldım heykele
gölge, gölge gibiydi
beni içine aldı
kendimi sindirilmiş ve atılacakmış gibi hissettim
o hiçbirşey söylemeden endişemi anladı
elele atılmamı bekledik bir süre
yağmur yağıyordu
ve sıcak
damlları havada buharlaştırıyordu
gölgenin içinden hiçbirşey çıkmadı, hiçbirşey atılmadı
sonra onun yanında hissettim kendimi
meydanın çıkışıdaydık, eli belimdeydi
'görmesem de sindirilmiş ve atılmış olabilirim' diye düşündüm
midem bulandı, yüzüm buruştu
çıkarmaya hazırdım ama çıkaramadım
ona döndüm, sessizliği sordum
gülümsedi ve öptü beni
dudakları ıslak ve sıcaktı
elimden tutup meydandan uzaklaştırdı
eve sevişmeye gittiğimizde, anladım herşeyi
orada heykelin gölgesinde
hala ağlıyordum, halsizdim, ıslaktım

ufalanmayı, sindirilmeyi ve atılmayı bekliyordum
çaresizliğim büyütüyordu sessizliğimi
o ise gülümsüyordu hala yanımda

-içimden her akşamki gibi bir şey diledim ondan
ve onun da sabah doğrulup ilk yaptığı şey
gövdesiyle öpmek,okşamak oldu sessizliğimi-

(70 kuşağını anımsıyor muyuz? Can -Dündar- bu kuşağın neredeyse tek anımsatıcısı oldu. Göç ettirilen, kaybettirilen bilinçler.. Her ülkenin tarihi kayıp bilinçlerle dolu mu? Evet. Kaybolan onlar mı? Hayır. Kaybedilen, kaybolan sadece İnsan. Bu şiir hiç kimseden -benden bile- izin almadan kendisini 70 kuşağına adamıştır.)

Cumhur Boratav

Sevdim

sevdim
elin dokunuşuna
akıttım vücudumu
nemimi sağlayan yağmurun suyu
sevdim

sevdim
uzun zaman aldı
ürktü, bir uçurum kenarı
sevdim

kırılmış şey
ayna kırılması
tutulması güneşin
saçını okşarken
dizimde kalması ellerimin
dilim, kırık bir şey

sevdim
ben yorulurken yormadı
kırılırken yaşadım
sevdim

kırık şey
sevdim

Cumhur Boratav

Sokulgan ayışığı

ayışığı
sokulgan bir kadın,
üzerime titreyerek düşüyor,
düşüyorum, çok fazla aydınlık.
soruyor: "yaşadın mı? "
"hayır, yaşamadım"

kısa bir sessizlik aramızda,
duruyor; bakışları gözleri gibi
fazla aydınlık, "ya yarın? "
uzun bir sessizlik aramızda,
sokulgan bir ayışığı
bir kadın

Cumhur Boratav

Soluğunu Duyabiliyor musun

ah seni gördüm en güzel yerinde uykumun
senin yüzüne vardım
son deminde çalışkan yorgunluğumun
sırtım sırtın sandı kendini
gücünü duyman için
daha bir gömüldü içine taş yatağının
kolları senin kolların, açılmıştı özgür
ve ayakları senin ayakların
dinleniyordu küçük bir ışığın yanında
en güzelini uyuyordu
ve en güzel yerinde seni görüyordu uykunun

ah buradayım,
saçlarımda duyabilirsin deli bir rüzgar
uykuya düşmez beynim
görebilirsin, sandığın gibi değil
çok uzak değil sana aslında bu uzaklar
ve insan olduğu yer için nasıl çırpınıyor
nasıl savaşıyor
soluğunu duyabiliyor musun
yüreğimle bağıırken saçlarıma değen
şu deli, şu hırçın rüzgar

Cumhur Boratav

Soruyu Buldum

soruyu buldum
çok zor buldum
bir kayanın altında
kendi yosunundaydı
soru gibi değildi sonra
anamlı bir bakış
yakalamaya, tutmaya çalıştıkça
elden kayan su,
dağılan bir ekmek parçası
kadın yerlerindeki duyarlılığı gibiydi bir kadının,
kaya bir erkek tutkusuyla sarmıştı onu
sıkı sıkı yapıştırıp kendine
bir anlama bürünmüştü, belki biraz yosun
ve sormayı öğrenmişti
bu delici, kızgın soruyu
yüreğinde yaşatabilmeyi.

kayayla kardeş oldum,
kayalaşıp yapıştım soruya, bir erkek oldum
su oldum, delici, kızgın, yürekli bir kadın oldum
ufalanan ekmek parçası gibi dağıldım
böceklerin midelerindeki
canlı yaşama taşıdım soruyu
toprağa karıştırdım, ekin yaptım
bir gün bir insan, soruyu bulduğunda
ekini kopararak sapından,
yanıtı bulduğunu sandı
ve bir erkek olamadı, delici, kızgın, yürekli bir kadın olamadı
su olamadı, böcek olamadı, çocuk olamadı, yere saçılmadı,
olduğu gibi kaldı,
bir soru olamadı

Cumhur Boratav

Toprağa çizildi

toprağa çizildi.. gölgesinin uzunluğuna uyumlu biri gibi... buz tutmuş bir su kadar kırılğan ve keskin.. merdivenlerden in.. önce maskelerin üstüne kaplanmış gerçek yüzler göreceksin.. sağda solda karanlık.. düşer gibi gezin..sesin soracak, neredeyim? ..

(elin değdiğinde hissedeceksin, hafif bir sarsıntıyla dökülecek, bacakları kolları kırılmış plastik askerler, birkaç küçük yarış arabası, gözlerinden biri düşmüş bir bebek.. bir adım daha at.. ayağının altında çıtırdayacak...kırılmışlığı daha da kırılarak.. bir fırlıdak.. duvara bak.. eski bir resim..eski bir araba...altında yorgun yıllar yazıyor olacak..biraz ilerle, yığılmış dosyalar arasındasın...hissettirilmeden paketlenmiş... paketin ağzında bir yazı: 'çizildi'... çizilince yağmuru emdi toprak.. yani kendini süzmek gibi..yani bir kağıt gibi eriyip kendine karışmak..)

bir çocuk eliyle
beceriksiz, eğrili büğrülü
ama ilginç bir haz alarak
kendi başına
toprağa çizildi

Cumhur Boratav

Turuncu (Cumhur Boratav ve Dolunay Enver)

ön.not: Bu şiiri Dolunay Enver'le birlikte yazdık, bir doğaçlama; birimiz başladı diğeri devam etti, birimiz devam etti, diğeri başladı. Ne yapmak mı istedik? Hiç bir şey. -hiç bir şey'in anlamını ve anlamsızlığını kim hissedebilir ki? sadece beraber yazan iki şair-

Teşekkürler Dolunay..

geziyordum
yani sadece bu, geziyordum
lodos vardı ve
nemle kapladı kirpiklerimi
iyot kokusu doluştu bulduğu bir boşluktan
sakladığım kırmızı kutuya
oysa o kadar sıkı kaplamıştım ki kendimi
o kadar sıkı, beni örtecek kadar sıkı
o yakaları göğsümde fazlalaşan paltomla

birden
yani birden
daha birden demeyi bile bitiremeden
bir çocuk gözü yuvarlandı ayaklarımın dibinden
sadece bana bakıyordu
içkince, derinden
kırmızı, hatta kıpkırmızı bakıyordu,
iyot dolu bir boşluk gibi durmuş
kırmızı kutumda
uçurtmasının ipine asılmış
ve onu yere indirmiş gibi birden
yani birden demeyi bile hissettirmeden
bakıyordu

Kahverengiye çalan kırmızılar vaktiydi
Şair bir kalem çıkardı çocuğun gözlerindeki kırmızı düşlerden
Bir kalem de sana dedi
Yaz dedi..... öfkeni arka bahçe köşelerine gizlemeden
Elimde kalem,
Avuç içi çizgilerimde turuncu şiirler sesi.....

Turuncu şiirlerimin sesi...

Evet
karyağmıyor sokağının en gölgeli yerinde
tipinin beni savurduğu
ellerimi dokunduramadığım
tahta sıyrık dolu masalı evinde
Oku dedi.. aç avuçlarını oku
turuncularında öfke çizgileri..

Cumhur Boratav

Uzun Günler Alacak Seni Koynuna

uzun günler alacak seni koynuna
hem varolmayı hem yokolmayı yaşayacaksın

tam yakaladım derken
gerçek bu, işte kollarımda derken
kokumu hatırlayacaksın, vücudumun kıvrımlarını
arayacaksın, dokunduğun yerde olmayacaklar
özleyecek kadar yakın, hissedecek kadar yakın
dokunamayacak kadar uzak olacaksın

bana sarılmayı hayal edip başkasına sarılacaksın
günaydın derken dişlerindeki pırıltılar bana yansıyacak
ben bileceğim ve anlamayacak karşıdaki
koklamasını isteyeceksin,
burnuyla sokulacak boynuna
kokunu aldığını hissedemeyeceksin
işte gerçek bu, o kollarımda derken
yüreğin bana çekecek seni

iki insanı aynı anda yaşayacaksın, yaşamayacaksın
hem varolmayı hem yokolmayı yaşayacaksın
uzun günler alacak seni koynuna

Cumhur Boratav

Uzun zaman gerekecek

çok uzun zaman gerekecek
aynı kaynaktan doğduğumuza
aynı suyu taşıdığımızı
bölündüğümüzde aynı acıya düştüğümüze inanman için
inandığında ben orada olmayacağım
aynı yerde olmadığımızı inanman için
uzun zaman gerekecek

Cumhur Boratav

Yağmur Yağdığında En Sevdiğin Şey

yaşadığım şey neyse
senden gelmedi
böcek bile kendisini nasıl bilirse
kitaplığımı temizlerken bulduğum
bir şey
öyle kaldı yaşamımda

senden hiç bir şey gelmedi
keşke bir bebek ağlaması
biraz kuru yaprağı yırtarak
akan su damlası
gökkuşağına oyun oynayan
bir renk
biraz

yatağına kokusunu salgılayan bir beden

-seninle merdivende karşılaştık
birimiz iniyordu diğeri çıkmaktaydı
ne sesini duydun helkopterin
ne de bacaklarındaki merdiven acısına
yoğunlaşan ışıklarını
ne de solucanların
çürümüşlüğüne yaşamak için
sığındıklarını

ucu ayağına uzun
ayakkabınla, metal merdivenin başında
durdun
hayalindeki yataklarımı aklına getirme
buruşuk çarşaf, seni hiç bir şeyimle saracak

ucu ayağına uzun, bir salıncak
seni yıldızlara sunacak

göğün kuşağı uygun
televizyondaki sesine

elindeki
patlayan mantarı
çevir başının üstünde
öfkeli gülümsemele-

bir saygıya sunmuştum
kendimi oysa

yaşadığım şey neyse
hepsi hepsi birkaç saat
belki birkaç yaşam,
hep bir gecesi var
bu dünyanın gibi bir şey

yaşadığım şey neyse

şimdi evine kapanırsın sen
yağmur yağdığında
en sevdiğin şey

Cumhur Boratav

Yapraklar

-ağrıdan soluğum keşildiği zaman istiyorum O'nu, kendimi insan hissetmediğim zaman;
duvara vurduğumda elimi kaldırıp zorla, hem de ne hissedeceğimi bilmeden (ah
hiç olmazsa kendi yarattığım acıyı) ,
hiç bir şey ama hiç bir şey hissedemediğim zaman;
kendimi düşleyemediğim, karşımda duran kapıdan usulca içeriye süzülüp ağırca
ve sopsoluk yere saçıldığımı göremediğim zaman;
eksik kaldığı zaman ve eksik kalmayanın ne olduğunu düşünemediğim,
başkalarının giysileriyle çırılçıplak, bir hayalet gibi bir anda kendi gözlerimde
beliriverdiğim;
ah başka yerde olamadığım, başka yerde olamadığım zaman istiyorum O'nu,
bir insanın, senin imgeni, O'nu.-

az önce geldiler, susuzluğumu giderdiler
onlara teşekkür ettim, güldüler
yemeğimi koydular önüme: ekmek.
anımsadım bunu, heyecanlandım
gözlerim doldu, sordum:
"aralarında yaşadığım insanların
tarlalarından geldi değil mi bu? "
onlara teşekkür ettim, yanıt vermediler
ve anladım, sustum
ama artık kimse yoktu
sadece ben ve ekmek
iki hayal gibi betonun üstündeki suyun

niye böyle acı çekiyor gövdem
suç nereme gizlenmiş
dağa kaldı mı
ayak tırnaklarımdan çekip çıkardılar onu
ve ellerimden
en duyarlı yerlerimde sinirli karıncalar dolaştı
ve tamamlandı heykel en kısa sürede
parmaklarının ucuna kadar kıvıltısız
kırık omuzlu
ve güneş ve su ve insanlar
sert elleriyle sevmiştii onu
hiç bir anı, hiç bir sözcük
imgelerini besleyecek bir nesne
bırakılmamıştı konduğu dar meydana
kafası düşünemeyecek kadar yorgundu
nereye gizlenmiş suçu, nereye gizlenmiş suçu...

inilti duyuluyordu hala, biraz sonra
o geldi yaşadığım yere
yürüdükçe kısalan gövdesiyle
karanlıkta ayak sesleri
su damlaları gibiydi kulaklarımda.
yüzümü göremedim,
kollarım saklıyordu yüzümü.
ağır kapı gıcirtısı, hissetmeyen yüreğim
birden bir ses duydum karnımda
güçsüz, kapıyı açamayan bir inilti sonra

bir küfür ve uzayan gövdenin sesi
ve uzaklaşan düşüncelerim
ve anladım
uzaktan inilti gelir halde
benim iniltilerim.

önce dudığıma değdi sonra gövdeme
toprağı öper gibi
siyah, simsiyah, verimli;
"yeni döller barındırır içinde bu gövde
yeni düşler"
önce koluma yerleşti
karnıma, bacaklarımın arasına
çırılçıplaktı
ve duvarın çizgileri kadar yakın
ve gövdemden daha sıcak
tutkuyla sevdi beni, sevişti
bütün bir gece ve geldiği gibi gitti gündüze yakın
uyandım, geceydi duvarların arasında ertesi gün

nereye gidiyoruz buradan
nereye götürüyorsunuz beni
gece bitti, başka hangi geceye
hiçbirşey kalmadı işte öteden bu yana
herşeyi yeniden öğrendim diye mi
bu yeni korkutmaca
nereye götürüyorsunuz beni
tam sevmişken yerimi.

ışık, dağılan görüntüler
uykusuzluk, tedirginlik
ayaklarımı sürüyorlar, kanıyor
derilerim, iz bırakıyor
aldatıcı sessizlik, kaba sığmaz, derin
arkamdan beni izler gibi
uzun, yorucu ve denetimsiz
bir su damlıyor, kesiyor soluğumu
küçülmüş gözbebekleri
şaşkınlık, hayallerimden alıyorlar beni
ve uykuya sürükleniyorum kollarında
sallıyorlar, kalkıyor başım
ışık, karışan biçimler
sürünüyor bacaklarım iki yana açık
ayaklarım çıplak
deri döküntüleri ve iz gibi duruyor ardımda
dört duvarlı küçük bir karanlık.

ah, soluğuma yakın durmalısın şimdi
tükenebilir çünkü her an
söyleyemem sana istediklerimi
sesim asılır kalır karanlıkta
bir hayalet gibi ve seni bekler

beni bulamayınca onu alıp götürürler
oturturlar ışığın altına
ama öğretmezler insan olmadığını
öğretinceye kadar tutmak isterler
dikbaşlıdır, öğretmezler

ah, soluğuma yakın durmalısın şimdi
tükenebilir çünkü her an
ve kapalı kalır
duyamazsın bir daha sesimi.

(Uzağa Gidenin Şarkıları - III. Bölüm -Yapraklar-)

Cumhur Boratav

Yılda üç ürün patates

yılda üç ürün patates! ! işte o kadar.. ne deniz yakamozlarını süsler aynanda ne de toprağın ıslanır nemimden..neden bendeki bu gayret, uçurtmanı yeniden niye sarıyorum? sonra bodrum katı, kullanılmayan bisikletin yanı, tekerleri erimiş; oyuncak kutusunun üstü, evet tam orası.. artık huzurlusun..yaşadığın şey düşündüğüne yakın..düşündüğüne..yılda üç ürün patates....

Cumhur Boratav